Alžbeta Eppingerová
Zakladateľka Kongregácie Sestier Božského Vykupiteľa

Diplomová práca

Daniela Angelovičová

Prešovská univerzita

Gréckokatolícka teologická fakulta

Katedra systematickej teológie a biblistiky

Školiteľ: Mgr. Jaroslav Coranič, PhD.

Stupeň odbornej kvalifikácie: magister

Dátum odovzdania práce: 2007-04-04

Prešov 2007

ABSTRAKT

ANGELOVIČOVÁ, Daniela: Alžbeta Eppingerová – Zakladateľka Kongregácie sestier Božského Vykupiteľa [Diplomová práca]. Prešovská univerzita v Prešove. Gréckokatolícka teologická fakulta. Katedra systematickej teológie a biblistiky. Školiteľ: Mgr. Jaroslav Coranič, PhD. Stupeň odbornej kvalifikácie: Magister. Prešov: 2007-04-04. 77 strán.

Predložená diplomová práca je o živote a činnosti Zakladateľky Kongregácie sestier Božského Vykupiteľa. Hľadiac na život a dielo zakladateľky Matka Alfonza Mária sa nám javí ako osoba nevzdelaná, ale múdra; obdarovaná milosťami a mystickými skúsenosťami, veľmi vyrovnaná, pokojná a energická. Založila Kongregáciu Dcér Božského Vykupiteľa dňa 28.augusta 1849. Patrónom tejto kongregácie sa stal svätý Alfonz Mária de Ligouri a z veľkej úcty k nemu Alžbeta prijíma rehoľné meno Alfonza Mária. Stalo sa tak v roku 1850, keď zakladateľka zložila rehoľné sľuby. Láska zakladateľky konala pre chudobných, ľudí na okraji spoločnosti, ale predovšetkým pre chorých, ktorým zasvätila celý svoj život. Zomrela v Niederbronne 31. júla 1867 vo veku 53 rokov, kde bola aj pochovaná.

Kľúčové slová:

Kongregácia. Zakladateľka. Ján Dávid Reichard. Pravidlá. Vízie.

ABSTRACT

ANGELOVIČOVÁ Daniela: Alžbeta Eppingerová – The Founder of the Congregation of the Sisters of the Divine Saviour [Diploma work]. University of Presov in Presov. Faculty of Greek-Catholic Theology. Department of Systematical Theology and Biblical Studies. Advisor: Mgr. Jaroslav Coranič, PhD. Level of professional qualifications: Master. Presov: 2007-04-04. 77 pages.

The submitted diploma work is on the life and activity of the Founder of the Congregation of the Sisters of the Divine Saviour. With regard to the life and work of the Founder, Mother Alfonsa Maria seems to be an uneducated person, but wise; endowed with grace and mystical experience, very self-possessed, calm and energetic. She founded the Congregation of the Daughters of the Divine Saviour on 28. August 1849. The Patron of this Congregation became Saint Alfonso Maria de Ligouri and in great deference to him, Elizabeth accepts the religious name Alfonsa Maria. This happened in 1850 when the Founder took the vows. Founder's love acted for the poor people on the edge of society, but in particular for the diseased, to whom she devoted all her life. She died in Niederbronn on 31. July 1867 at the age of 53, where she was also buried.

Key words:

Congregation. Founder. Jan David Reichard. Rules. Visions.

Obsah

Úvod.....5

1 Alžbeta Eppingerová.....**7**

1.1 Detstvo Alžbety.....7

1.2 Prvé sväté prijímanie.....8

1.3 Alžbetina láska k Bohu.....11

2 Roky dospievania.....**13**

2.1 Skúšky v dospievaní.....13

2.2 Prvá choroba Alžbety.....14

2.3 Zrod povolania u Alžbety.....17

2.4 Vízie Alžbety.....18

3 Zrod kongregácie.....**23**

3.1 Obraz a význam založenia rehole.....23

3.2 Prvé pravidlá a ich oprávnenie k existencii.....25

3.3 Duchovná skúsenosť a duch založenia.....31

3.4 Charizma Matky Alfonzy Márie.....35

4 Vývoj kongregácie.....**40**

4.1 Osamostatnenie v roku 1866 – Viedeň, Šoproň, Würzburg.....40

4.2 Zriadenie provincií a komunít.....43

4.3 Terajšie miesta pôsobenia sestier.....48

5 Posledné roky života a činnosť Matky Alfonzy Márie.....**56**

5.1 Smrť zakladateľky.....56

5.2 V službe Božej vôle podľa Matky Alfonzy Márie.....57

5.3 Nežijem už ja (odpútanie sa), ale žije vo mne Kristus (vzťah).....60

5.4 Obliecť si Krista.....60

Záver.....**65**

Zoznam použitej literatúry.....**67**

Prílohy.....**69**

Zoznam skratiek a značiek

atď. -	a tak ďalej
DR -	duchovná rodina
M. -	Matka
MAM -	Matka Alfonza Mária
MŠ -	Materská škola
Sr. M. -	Sestra Mária
SDR -	Sororum a divino Redemptore
SSV -	Spolok Svätého Vojtecha
SŠ -	stredná škola
Sv. -	svätý
t.z. -	to znamená

ÚVOD

***„Čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných“*(1 Kor 1,27)**

Toto posolstvo veľmi výrazne žiarilo v živote Alžbety Eppingerovej, ženy, ktorá v 19. storočí ovplyvnila život mnohých ľudí. Na začiatku nového tisícročia sa ozývajú v našom srdci slová, ktorými Ježiš jedného dňa, keď prestal zo Šimonovej loďky učiť zástupy, vyzval apoštola, aby šiel loviť ryby: *„Zatiahni na hlbinu!“* (Lk 5,4). Peter a prvý spoločníci dôverovali Kristovmu slovu a spustili siete. *„Len čo to urobili, chytili veľké množstvo rýb“* (Lk 5,6).

Od začiatku boli v Cirkvi muži i ženy, čo si zaumienili zachovávaním evanjeliových rád slobodnejšie ísť za Kristom a vernejšie ho nasledovať. Viedli život zasvätený Bohu, a to každý svojím spôsobom. Mnohý z nich z vnuknutia Ducha Svätého žili pustovnícky život, alebo založili rehoľné spoločenstvá, ktoré Cirkev s radosťou prijala. Tak sa z vôle vyvinula podivuhodná rozmanitosť rehoľných spoločností.[1]

Zasvätený život je darom Boha Otca Cirkvi prostredníctvom Ducha Svätého. Jedným z nich je aj Kongregácia niederbronských sestier založená Matkou Alfonzou Máriou – Alžbetou Eppingerovou v Niederbronne. Z nej sa vyvinula samostatná vetva Kongregácia sestier Božského Vykupiteľa.

Práca sa zameriava na život a dielo zakladateľky Kongregácie Sestier Božského Vykupiteľa Alžbety Eppingerovej.

Táto práca je rozdelená do päť kapitol, v ktorých postupne rozoberám život Alžbety Eppingerovej od jej detstva až po posledné roky a činnosť jej života.

Prvá kapitola je o detstve Alžbety a Alžbetinej láske k Bohu, o rodinnom prostredí, v ktorom žila a vyrástla a o ľuďoch, ktorí ovplyvnili jej život.

Druhá kapitola bude informovať o rokoch dospievania a mladosti, ktoré boli poznačené chorobami a skúškami, ale aj zrodom povolania a víziami, ktoré Alžbeta mala.

Nasledujúca kapitola, tretia je o zrode kongregácie, jej duchovnom obraze a význame, prvých pravidlách, duchovnej skúsenosti ako aj o charizme Matky Alfonzy Márie.

[1] Porov. Dokument Druhého Vatikánsky Koncilu. Perfectae caritatis (PC). Dekrét zo dňa 28.10.1965, Rím : SÚSCM, 1970, s. 127.

V štvrtej kapitole píšem o ďalšom vývoji kongregácie, osamostatnení domov od materského domu v Niederbronne, zriadení provincií a komunít a tiež o pôsobení sestier Božského Vykupiteľa.

V záverečnej kapitole opisujem posledné roky života a činnosť Matky Alfonzy Márie, jej vzťah a spojenie s Kristom.

Mojím cieľom je priblížiť Alžbetu Eppingerovú ako Zakladateľku Kongregácie Dcér Božského Vykupiteľa. Celá práca chce poukázať na prínos tejto veľkej osobnosti do dejín kresťanstva.

1 ALŽBETA EPPINGEROVÁ

1.1 Detstvo Alžbety

Nádherným podobenstvom o horčičnom semienku rozrastajúceho sa do košatého stromu so širokými konármi znázornil Boží Syn obdivuhodný rast Cirkvi. Z malého horčičného semienka povstalo dielo. Boh si vyvolil jednoduché a nevzdelané roľnícke dievča, aby povolal k životu túto spoločnosť.[2]

Dňa 9. septembra 1814 sa narodila Alžbeta Eppingerová v údolí severných Vóges, kde sa nachádzajú aj známe kúpele Niederbronn.[3] Bola najstaršou dcérou Juraja Eppingera a Barbari Vogtovej. Rodina Eppingerovcov patrila k najstarším usadeným rodinám v Niederbronne[4] (Príloha A).

Keď Juraj Eppinger 12. novembra 1861 zomieral, zanechal smútiacej vdove 11 detí. Matka prežila svoju najstaršiu dcéru skoro o štrnásť rokov a videla jej dielo, ako sa vzmáha netušeným spôsobom. Zomrela ako 90-ročná dňa 24. februára 1881. Jednoduchá a hlboko nábožná žena zo zdravej múky a zrna, vychovala svoje deti, ktoré uživila len vďaka svojej neúnavnej práci, ktorá sa nedá ničím odmerať. Vychovávala ich v bázni Božej, verná zdravým mravom a zvykom, ktoré v katolíckom Alsasku začali vtedy zatieňovať nové prúdy francúzskej revolúcie.[5]

Najmenej práce s výchovou mala so svojou prvorodenou dcérou, ktorá bola menej telesne zdatná a robila si o ňu neustále starosti.

Vo svojej autobiografii, ktorú napísala na príkaz svojho spovedníka[6] /vlastne mu ju diktovala/, udáva, že pokiaľ jej pamäť siaha, vždy nachádzala zvláštnu záľubu v modlitbe Anjel Pána, keď počula, že sa ju rodičia modlia.

Čo môžeme zistiť pri počúvaní rozhovorov o Kristovom utrpení päťročnej Alžbete vyhŕkli horké slzy. Alžbeta často rozmýšľala o Ježišovom utrpení o hrozných ranách a veľkých klincoch. Vždy jej prichádzala na um otázka prečo musel Spasiteľ toľko trpieť. Kríž zohral u nej veľmi zavčasu dôležitú úlohu.

---

[2] PFLEGER, L.: *Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.* Freiburg im Breisgau : Herder & com., 1921, s. 23.

[3] Niederbronn leží medzi Lotrinskom a kúpeľmi Würtenberg. Už v 1. stor. pred Kristom ocenili termálne vody tohto mesta Rimania. Bohatstvo tohto kraja spočíva v poľnohospodárstve, poliach, lesoch. Sú tu železiarske huty. Oblasť, ktorá patrí pod grófstvo Haunau-Lichtenbera, bola od roku 1570 protestantská. Po vojnách sedemnásteho storočia prišli do krajiny aj katolícke rodiny medzi nimi aj predkovia Eppingerovych.

[4] PFLEGER, L.: *Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.* 1921, s. 24.

[5] Francúzska revolúcia trvala od roku 1789 do roku 1794.

[6] Jej spovedníkom bol farár Ján Dávid Reichard.

Keď raz prechádzala popri poľnom kríži, pýtala sa matky, prečo ukrižovali milého Spasiteľa. Matka jej odpovedala: Moje dieťa, to urobili naše hriechy. Na ďalšiu otázku, čo je to hriech, matka odvetila: „Človek spácha hriech a urazí milého Boha, keď sa nemodlí so zloženými rukami, keď sa pri modlitbe obzerá, keď je neposlušný, keď sa s inými deťmi háda.“[7] Odteraz sa dieťa veľmi vážne snažilo vyhýbať všetkému, čo mu matka opísala ako hriešne.[8] Od šiesteho roku začala Alžbeta starostlivo bojovať proti svojim hlavným chybám tvrdohlavosti a náklonnosti k prchkosti, ktoré jej robili starosti aj neskôr. Život jedného svätca, o ktorom počula, urobil na ňu trvalý dojem. Stať sa svätou bolo odteraz jej najtúžobnejším želaním

Láska k samote, časté zmiznutie, aby sa mohla modliť na odľahlých miestach, malé umŕtvenia z lásky k ukrižovanému Spasiteľovi, ako napríklad kľačanie na tvrdom dreve, rastúca záľuba v liturgii, vážne správanie a zahĺbenie sa, viditeľný odpor voči všetkým malým potešeniam, ktoré deti vedia vyhľadávať: všetko toto svedčí o tom, že Boh má s týmto dieťaťom zvláštny úmysel.

V živote všetkých významných a veľkých ľudí je to, že už od prvých dní svojej mladosti nosia na sebe znak svojho budúceho poslania, a o tom svedčí aj detstvo a mladosť Alžbety Eppingerovej.

1.2 Prvé sväté prijímanie

Alžbetin citový život vo veku, kedy sa zvyčajne ostáva len na povrchu náboženského života, sa celkom zakorenil v Bohu a v Božích veciach. Pravdy katechizmu, ktoré horlivý duchovný pastier prednášal a vysvetľoval svojim detským poslucháčom s prenikavou vrúcnosťou, otvárali malej Alžbete pohľad do nového nádherného sveta, do ktorého sa rozum vedel menej ponárať, ale o to viac sa ponárala jej duša oplývajúca duchovným bohatstvom.

Jasná túžba po vnútornej dokonalosti hnala dušu dieťaťa dopredu a spôsobila, že našla svoju najväčšiu slasť v cvičení sa v modlitbe a v detských čnostiach.

To sa ukázalo zvlášť vtedy, keď po prvý krát prijala Eucharistiu. Každým dňom viac túžila po Eucharistii. O svojej túžbe po sviatostnom Kristovi napísala: Počas svätej omše som mala pohľad upretý na bohostánok.

---

[7] MATKA ALFONZA MÁRIA. Autobiografia. Archív generálneho vedenia. Oberbronn.

[8] PERRIN, J.M.: *Život Matky Alfonzy Márie – Alžbety Eppingerovej, Zakladateľky Kongregácie Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa.* Pokus o biografiu jednej z jej dcér preloženej z francúzštiny do nemčiny. Alsatia : Colmar, 1950.

Ustavične som opakovala slová: Môj Ježiš, teraz je ten šťastný okamih, keď ťa smiem prijať! S horúcou túžbou som očakávala okamih, keď pôjdem k oltáru prijať sväté prijímanie. Pri pristúpení som viac nevnímala, čo je okolo mňa, a pri prijatí svätého prijímania som nevnímala pána farára, ktorý mi ho podával. Už som viac necítila samu seba, bola som ako mimo seba.[9]

So svedomitosťou a s plnou vážnosťou, ktorá bola v tom čase jej okoliu trochu nápadná, sa pripravovala na tento dôležitý deň. Neskôr o tom svojmu spovedníkovi povedala: „Bez toho, aby som o tom vedela, krátko pred prvým svätým prijímaním som často duchovne prijímala. Keď som bola sama a nikto ma nemohol pozorovať, kľakla som si, zodvihla som ruky, otvorila som si ústa a celkom som napodobňovala tie osoby, ktoré som videla, že naozaj veľmi zbožne pristupujú ku svätému prijímaniu.“[10] V tomto postoji som sa vnútorne modlila: Ó, môj Ježišu, ako sa len chcem pripraviť na prvé sväté prijímanie! Keď som sa takto modlila, cítila som vo svojom vnútri veľkú útechu.

Z tohto môžeme usúdiť, aká zbožnosť musela naplniť toto dievča v tento slávnostný deň. Všetky vonkajšie úkony, ktoré k tomu patrili: účasť príbuzných a slávnostný obed v rodičovskom dome boli pre jej dušu, ktorá bola ponorená do hlbokého vďaky vzdania, utrpením. Pred jej svätým prijímaním ju prenikol hlboký smútok. Zarmucovalo ju, že je taká netrpezlivá, náladová a vzdorovitá. Stále sa modlila: Ježišu, pomôž mi. Často si pripadala na dne, no opäť našla útechu a pokoj a mohla nanovo povedať: „Ježiš, moja láska, moja radosť.“[11] Alžbeta je veľmi horlivá v príprave.

V deň jej prvého svätého prijímania a počas ostatných dní, kedy mohla prijať Ježiša často prežívala túto nevýslovnú čistú radosť. V ten deň bola Alžbeta taká blažená, že jej obed ani na um nezišiel a rodina to rešpektuje. Rodičia sú plní vďačnosti Bohu za toto dieťa, o ktorom tušia, že je predurčené na veľké veci. Túto prosbu Pán splní.

Kňaz Ján Dávid Reichard a jeho malá farníčka Alžbeta Eppingerová sú predurčení spoločne vykonať veľké veci, po celý život spolupracovať na Božom diele a zomrieť takmer súčasne.

Čo vyplývalo zo svätého prijímania pre Alžbetu? Modlila sa: Môj Ježiš, teraz si v mojom srdci. Pevne si ťa držím. Nepustím ťa viac. Zostaň so mnou. Teraz si mojím vlastníctvom a je som teraz ako nebo. Som bohatá. Teraz mám naozaj všetko. Boh sa stal mojím podielom.

---

[9] Matka Alfonza Mária – *autobiografia.* Samizdat. Rím : Archív generálneho vedenia Oberbronn.

[10] PFLEGER, L.: *Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.* 1921, s. 24.

[11] SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* Spišská Nová Ves : Slovenská Provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2004, s. 13.

Vedela o spojení Krista s človekom prostredníctvom milosti. Jej úmyslom bolo nikdy bez Boha, nikde nebyť bez neho, nič nerobiť bez neho. Jej život mal byť naozaj spoločenstvom s Pánom. Chcela, aby ju Pán poučil o tom, ktoré čnosti sú mu najmilšie a pri ich nadobúdaní jej malo pomáhať sv. prijímanie.

A čo sľúbila? Môj Ježiš, tebe jedinému chcem slúžiť po celý svoj život. Už tým bolo dané určité zameranie na rehoľný život, lebo vtedy myslela na to, že raz chce slúži Pánovi ako rehoľná sestra. Chcieť slúžiť iba Pánovi, je to, čo nám sv. prijímanie vždy nanovo pripomína.[12] Sme pútnici, teda ešte nie sme v poslednom a konečnom zmysle vlastníci Boha.

Rozmýšľajúc o svojom ďalšom živote sa pýtala, či slová, ktoré jej dávalo tajomstvo Eucharistie : Zostaň so mnou! nie sú len slová. Musím svoj život zmeniť v tom zmysle, že musím viac poslúchať. Ľakala sa ťažkej sedliackej práce, ktorú od nej rodičia žiadali. Ale teraz už bola pritom, čo chceli rodičia od nej dosiahnuť: bola vždy dobrá. To bol úspech prvého sv. prijímania.

Osem dní po slávnosti prosila Alžbeta svojho spovedníka o dovolenie, aby mohla po druhý krát prijať eucharistického Krista. Cirkevné úrady ešte neboli v tomto ohľade tak otvorené ako dnes. Nakoľko farár J.D. Reichard nechcel konať proti zaužívaným zvykom a tiež nechcel robiť výnimku, ktorá by mu mohla spôsobiť nepríjemnosti, Alžbetinej požiadavke nevyhovel. Predsa, jej naliehavým prosbám nevedel odolať a dovolil jej o osem dní pristúpiť k svätému prijímaniu. S jeho súhlasom mohla prijímať každých osem dní a napokon dovolil dospievajúcej deve prijímať denne, lebo nemohol odporovať jej naliehaniu.[13]

Alžbeta sa stravovala túžbou a láskou k trpiacemu Spasiteľovi. Odteraz už mala len jedno želanie a to, vo všetkom plniť Božiu vôľu. Krátko po prvom svätom prijímaní dočasne zložila sľub čistoty do rúk svojho spovedníka.

Ešte pred prvým a častejším svätým prijímaním vnikla Alžbeta do Božej lásky, takže zostala nepriateľom každého hriechu. Z toho pochádzala aj jej láska ku krížu, k Eucharistii a jej horlivosť v modlitbe. Alžbeta všetko, čo všedný deň prinášal, žila v zmysle viery. Vždy sa modliť, poslúchať, byť uzobraná, to je pravá, skutočná čnosť.

Alžbeta mala v sebe niečo netušené, a predsa sa vedela zdieľať. Vždy tu bola pre iných. Neskôr spomína, že po prijatí Ježiša v Eucharistii bola nesmierne šťastná

[12] SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* 2004, s. 12-15.
[13] PFLEGER, L.: *Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľ, nazývaná Niederbronské sestry.* 1921, s. 25.

a v tichu jej srdca zneli slová: „Ježiš, celá sa ti odovzdávam, už nikdy ťa nechcem uraziť hriechom. Klaniam sa ti, môj Ježiš, a celý život chcem slúžiť len tebe.“[14]

V modlitbe myslí aj na kňaza, ktorému je za mnoho vďačná: „ Nechaj nášho pána farára vždy u nás. Aj on má podiel na tom, že teraz prežívam také šťastie. Obdaruj ho zdravím a silou a daj, aby žil tak dlho ako ja.“[15]

Keď teraz poznáme, ako sa zakladateľka pripravila pre Pána, ako starostlivo použila to, čo povedala Pánovi, ako sa tešila v Pánovi, ako rozprávala, musíme si aj my uvedomovať, čo nám je sväté.

1.3 Alžbetina láska k Bohu

Alžbeta veľmi skoro vzbudila pozornosť svojou náklonnosťou k všetkému, čo súviselo s Bohom. Láska k Bohu vždy vnútornejšie ovládala celú jej bytosť. Mala hlboký odpor k hriechu a bojovala proti nemu celou svojou silou. Keď dosiahla vek povinnej školskej dochádzky, rodičia ju poslali do školy. Naučila sa čítať, ale nie písať. Nebola zvlášť nadaná. O zvyčajné predmety, ako o čítanie, matematiku a písanie, nemala veľký záujem. V písaní pokročila len natoľko, aby vedela napísať svoje vlastné meno. O to viac sa zaujímala táto detská, k Bohu sa obracajúca duša o vyučovanie náboženstva, ktoré vyučoval výborný miestny učiteľ Kristián Fleck.[16]

Od desiateho roku, ako vtedy bolo zvykom, sa začala zúčastňovať na vyučovaní katechizmu. Vyučoval ho farár J.D. Reichard,[17] ktorý bol povolaný, ako duchovný vodca a spoluzakladateľ jej diela, zohrať v jej živote dôležitú úlohu. Odteraz sa jej poznatky o tajomstvách kresťanstva stále prehlbovali. Počas týchto niekoľkých školských rokov Alžbeta bolestne zakusuje svoje ľudské ohraničenia a svoje nepatrné schopnosti na to, aby mohla pokračovať vo vyučovaní.

Pravdy katechizmu, ktoré horlivý duchovný pastier prednášal a vysvetľoval svojim detským poslucháčom s prenikavou vrúcnosťou, otvárali malej Alžbete pohľad do nového nádherného sveta, do ktorého sa rozum vedel menej ponárať, ale o to viac sa

[14] SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* 2004, s. 15.
[15] RICHOMME, A.: *Matka Alfonza Mária.* Bratislava : Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa, 2000, s. 13.
[16] Otec biskupa Ludwig von Metz, ktorý zomrel roku 1899.
[17] Ján Dávid Reichard sa narodil 17. 10 1796 vo Waselnheime v dolnom Alsasku. Jeho otec Ján Georg, povolaním garbiar, sa oženil s protestantkou. V roku 1819 prijal Reichard kňazskú vysviacku a bol vikárom vo farnosti Sv. Juraja v meste Hagenau. Jeho úspešná činnosť v Hagenau pohla biskupské úrady k tomu, že mu po štyroch rokoch zveril farnosť Niederbronn. Vzhľadom na zvláštne vládnuce pomery poskytoval veriacim jasné a dôkladné vyučovanie v katolíckej náuke. Pod príkladným Reichardovým vedením začal náboženský život vo farnosti rýchlo prekvitať.

ponárala jej duša oplývajúca duchovným bohatstvom. Tak sa Alžbetin citový život vo veku, kedy sa zvyčajne ostáva len na povrchu náboženského života, celkom zakorenil v Bohu a v Božích veciach. Jasná túžba po vnútornej dokonalosti hnala dušu dieťaťa dopredu a spôsobila, že našla svoju najväčšiu slasť v cvičení sa v modlitbe a v detských čnostiach.[18]

Hodiny, na ktorých mohla najviac získať, boli práve hodiny náboženstva, pretože práve tu mohla lepšie spoznávať a robiť to, čo sa Bohu páči. Alžbeta pod vedením farára J.D. Reicharda rozvíjala a prehlbovala svoj duchovný život. Zároveň bol farár povolaný stáť pri založení Kongregácie.

S Bohom, ktorý má svoje miesto v jej každodennom živote, nadväzuje Alžbeta svoj osobný vzťah blízkosti a dôvernosti. Tento Boh je pre ňu ten, ktorý žije a ktorý miluje, od ktorého možno všetko obsiahnuť- lásku rodičov, krásu prírody... . Vo svojom okolí pozoruje, že na Boží plán s ľuďmi sa často zabúda, neuznáva sa, niekedy sa ním pohŕda; bez toho, aby to bolo možné pomenovať, uvedomuje si hriech sveta. Chce mať účasť v boji proti všetkým hriechom, snaží sa rozprávať svojim priateľkám o utrpení Krista, tak ako len najlepšie vie.[19]

[18] PFLEGER, L.: *Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.* 1921, s. 23.

[19] REICHARD, J.D.: *Život mladej Alžbety Eppingerovej, ňou samou na prosbu spovedníka vyrozprávaný a ním zapísaný.* (Archív – Oberbronn), 1849.

2 ROKY DOSPIEVANIA

2.1 Skúšky v dospievaní

Život Alžbety Eppingerovej plynul medzi modlitbou a prácou až do jej sedemnásteho roku. Tu jej Boh, ktorý si ju vyhliadol, aby mnohých uvádzala do duchovného života, dovolil vstúpiť do tvrdej školy kríža, kde sa mala vo svojich mladých rokoch pripraviť, očistiť a vyskúšať v ohni ťažkého utrpenia. Kristus ju chcel hlbšie voviesť do tajomstva vnútorného života, aby neskôr bola schopná ako skúsená a osvedčená učiť a viesť iných. O poslaní, ktoré pre ňu bolo určené, ešte nič netušila.

Ale od svojho dvanásteho roku bola presvedčená o svojom životnom povolaní. Pohľad na zástup rôznych rehoľných sestier, ktoré sa v letných mesiacoch zdržiavali v Niederbronne za účelom liečenia v kúpeľoch, vzbudil v jej duši želanie raz sa na celý život zasvätiť Pánovi ako rehoľná sestra.[20] S vrúcnosťou prosila vtedy Boha, aby jej túto milosť udelil.

Raz stretla sestru Dobrého Pastiera a pomyslela si, že by to mohlo byť niečo pre ňu. Odmietnutie svojich rodičov prijala veľmi tragicky.[21]

Prišla na ňu veľká skúška bojazlivosti. Chcela sa vzdať modlitby, pretože hovorila, že to nemá zmysel. Stratila radosť z duchovného života. Trápila ju myšlienka, či vôbec milovala Boha tak ako ho mala milovať. Počas dlhých mesiacov trpí pri modlitbe suchopárnosťou až po hlbokú bezútešnosť. Napriek jej námahám a snahe nemá chuť modliť sa; k tomu sa pridáva únava a modlitba je pre Alžbetu ťažkou ťarchou.

Prijímanie sviatostí pokladá za svätokrádež a peklo za svoj posledný údel. Bolo to v jej 16. až 17. roku života. Posťažovala sa otcovi J.D Reichardovi, ktorý jej hovoril, aby bola pokojná, nevšímala si to. To je pokušenie. Má robiť ďalej to, čo robila doposiaľ. Byť poslušná a pokojná. Ináč je to len svojvôľa. Vkráda sa pochybnosť; myslí si, že farár J.D Reichard nie je tým vodcom, akého by potrebovala, a mala by sa obrátiť na iného kňaza. Zašla za iným duchovným pastierom. Ten sa ju tiež pokúšal utešiť, ale nepodarilo sa. Znova sa pokúšala modliť, ale pripadalo jej to také nudné. K tomu sa pridal aj posmech rodiny pre jej náboženské presvedčenie. Neskôr upadá do úplného chaosu, pokladá sa za nehodnú obdŕžaných milostí a pociťuje, že je neverná svojim záväzkom. Následkom tohto všetkého v náboženskom živote bola nervová slabosť.

[20] RICHOMME, A.: *Matka Alfonza Mária.* 2000, s. 12.
[21] SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* 2004, s. 17.

Tak dozrieva mladý človek, ktorý už nie je dieťaťom, ale ešte ani dospelým . Žiaden svätec ešte z neba nespadol. Každý prekonáva krízy a u každého sa objaví pokušenie.[22]

2. 2 Prvá choroba Alžbety

V roku 1831 sa u Alžbety prejavila prvá choroba, ktorá naznačovala, že splnenie želania založenie kongregácie spočívajúceho v hĺbke srdca sa posunie do nedohľadna. Táto choroba ju pripútala na tri roky na lôžko. Alžbeta mala zakúsiť úzkostlivosť primerane tomu, ako chcela Božia prozreteľnosť. Často sa utiekala ku krížu, držala ho rada v dlani, keď ležala chorá na lôžku. Lekár z Niederbronnu jej ho vytrhol z ruky. Domnieval sa, že sa ním nanovo vyľaká.[23]

V jej životopise ďalej čítame, že potom spadol sadrový kríž zo steny na lavicu, celkom blízko nej, takže sa naň mohla kedykoľvek pozerať.[24] Alžbeta pochopila, že človek sa nesmie podať, ale musí kráčať dopredu. Zdravá v tom čase ešte nebola. Telesné utrpenia pokračovali. Znášala ich bez zatrpknutia a chcela plniť len Božiu vôľu. Bol to mimoriadne tvrdý čas skúšky, ale chorá z neho vyšla víťazne. Oplývala nezvyčajnou energiou, ktorá ju neskôr ako generálnu predstavenú spoločnosti viedla k skvelým úspechom a pomohla zvíťaziť jej duchu nad slabým telom. Napriek očakávaniam sa konečne uzdravila. Vnútorne posilnená, obdarovaná Bohom bohatými skúsenosťami z oblasti vnútorného života, vykročila po svojej životnej ceste. Prenechala sa Božej Prozreteľnosti a vedeniu skúseného farára Reicharda, ktorého pokyny chápala ako Božiu vôľu.[25]

Po uzdravení telo ostalo slabé. V Alžbete rástli obavy, že jej vytúžený plán sa nikdy nesplní. V roku 1841 bola opäť na jeden a pol roka pripútaná na lôžko.

V roku 1845 nastúpila tretia ťažká choroba, v ktorej sa zopakovali a zosilnili príznaky prvej choroby. Táto choroba ju znova pripútala na lôžko, na ktorom zotrvala štyri roky. V roku 1849 sa zotavila. Pán, ktorý ju previedol všetkými týmito utrpeniami, ju považoval za zrelú na začatie svojho diela.

---

[22] SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* 2004, s. 18.
[23] SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* 2004, s. 19.
[24] REICHARD, J.D.: *Život mladej Alžbety Eppingerovej.* Slovenská provincia : Spišská Nová Ves, 2005, s. 50.
[25] BABJÁKOVÁ, L.: *Osobnosť Alžbety Eppingerovej.* Nitra, 2005, s. 10.

Počas týchto posledných bolestných rokov došlo k veľkým zmenám v jej vonkajšom a vnútornom živote. To urobilo jej meno známym až za hranicami Alsaska. Už po prvej chorobe bola okoliu nápadná veľká zmena v celej jej existencii. Účinky milosti sa v čase utrpenia prejavili viditeľným spôsobom. Prežila na sebe hlbokú zmenu. V týchto dlho neprestávajúcich rokoch chorôb sa naučila poznávať utrpenie na vlastnom tele. Tu sa skrýva tajomstvo Alžbety Eppingerovej.

Pripútané na lôžko chorých, mladé dievča podstúpilo tvrdú skúšku trpezlivosti. Prežívalo ju ako skutočné stretnutie s božským, čo zjasňovalo jej jednotvárny osud. Prežívala videnia, v ktorých stretávala Pannu Máriu a neskôr aj Krista. Neboli to nejaké citové vzrušenia. V stave videní sa dozvedala o budúcich udalostiach, ktoré jej Boh priamo oznamoval.

Situácia, v ktorej sa nachádzala rodina Eppingerovcov bola zaujímavá.
Otec a bratia sa stali mrzutí, začali sa sťažovať, nadávať. Vysmievali sa jej pre hlbokú nábožnosť. Alžbeta cítila, že nepriamo zapríčinila hnev a rozhorčenie v rodine.[26]

V tejto fáze choroby je Alžbeta vedomá toho, že ako najstaršia v rodine je viac ťarchou než očakávanou pomocou. K telesným utrpeniam sa pridáva aj strach, vyvolaný neporozumením jej okolia, ale aj vnútornou temnotou, keď si pomyslí na svoju budúcnosť. Jej jedinou útechou je malý krížik, ktorý si môže položiť na hruď. Viac nemôže bez neho vydržať.[27] Neskôr hovorí, že iba pohľad na Ježiša na kríži jej mohol pomôcť vydržať v chorobe.

Alžbeta uznáva ovocie utrpenia. Po tom, čo znovu nadobudla sily, predsavzala si: žiť dôvernejšie v modlitbe, byť zbožnejšou pri rozjímaní, žiť vedomejšie v prítomnosti Božej pomocou vnútornej modlitby počas denných zamestnaní. Dozrieva v mladú ženu, ktorá posilnená vo svojej viere sa zúčastňuje na živote farnosti, v šťastných rokoch ; a to medzi 20. a 27. rokom života.

V túžbe po kresťanskom živote nachádza u nej pomoc skupina mladých dievčat jej veku. V januári boli prijaté do tretieho rádu svätého Františka. Alžbeta Eppingerová vedela, že je dôležité to, čo povedal sv. Pavol: Vytrvajte v Pánovi v každom čase!

V chorobe sa stala skutočne pokorná. Jej láska k čnosti bola posilnená a v tom spočíval Boží plán s ňou, aby u nej vzrástol zmysel pre čnosť, od ktorej napokon všetko záleží. Natoľko sme ľuďmi, nakoľko máme čnosti.

[26] RICHOMME, A.: *Matka Alfonza Mária.* 2000, s. 15.
[27] KRIŠTOFOVÁ, K.: *Vzácny kvet z Alsaska.* Spišská Nová Ves, 2005, s. 19.

Medzitým Alžbeta dovŕšila 22. rok života. Odteraz sa snažila o to, aby sa viac nedopustila žiadneho hriechu.

Preto si vyčítala veľmi prísne predsavzatia: menej rozprávať, ani za nič sa nedopustiť hriechu, žiadna zvedavosť, vyhýbanie sa nepotrebnej zábave. Boh ju formoval a niečo dosiahol. Jej láska k vnútornému životu vzrástla prostredníctvom lásky k samote a pokániu. Láska k samote jej mala pomôcť zaslúžiť si múdrosť a jasnosť v oblastiach: Boh, kríž, milosť, čnosť.

Božia štedrosť bola pripravená darovať jej veľa mimoriadneho. Pomáhala jej úcta k sv. Terézii Avilskej[28], ktorá sa neskôr stala patrónkou Kongregácie. Od svojho 14. roku života ju Alžbeta mala veľmi rada. Svoju veľkú lásku k Bohu prežívala v samote a láska k utrpeniu bola u nej zajedno so zmyslom pre pokánie.

V rokoch 1834 až 1842 doma opäť usilovne pracovala, s výnimkou týfusovej epidémie roku 1841, počas ktorej zomrelo veľa obyvateľov Niederbronnu. Ona sama bola chorá štyri mesiace.

Pán ju napomínal, aby bola bdelá a svedomitá, lebo vravel: Ja hovorím k tvojmu srdcu, prihováram sa ti cez tvoje svedomie. To je reč, ktorá sa celkom stotožňuje s rečou nasledovania Krista. Ďalej ju Pán napomína, aby sa modlila bez prestania: Maj stále moje meno a meno mojej Matky na svojich perách. Dám ti veľa milostí na príhovor mojej Matky.

Boh ju stále viac a viac očisťoval. Nechal ju spoznať všetku svoju biedu a nedokonalosť. Pán ju pobáda k modlitbe, k prosbám, aby spoznala svoju nehodnosť, svoju ničotu. Alžbeta v tom čase zostala bez strachu, stojac úplne na Božej strane.

V jeden sobotný večer prišla s požiadavkou k farárovi J.D. Reichardovi, aby sa v kostole každú sobotu modlil ruženec, lebo v nedeľu sa deje veľa neprístojného. Farár nemohol urobiť nič. Šla teda od domu k domu, získavala ľudí pre túto myšlienku a večer bol plný kostol. Modlitba ruženca sa stala v Niederbronne zvykom.

Ruženec sa má modliť denne, oznamovala otcovi J.D. Reichardovi, ktorý zaviedol Bratstvo Nepoškvrneného Máriinho Srdca. V tom čase ešte náuka o Nepoškvrnenom Počatí nebola dogmou. Sama od seba sa začala starať o výzdobu mariánskeho oltára v kostole. Duchovne bola Alžbeta Eppingerová už dávno pripravená na založenie

[28] TERÉZIA AVILSKÁ – bola dokonalou a harmonickou osobnosťou, skvelou autoritou a obdarená organizačnou schopnosťou. Vynikla obdivuhodnou inteligenciou a zriedkavou schopnosťou prispôsobiť sa, zvlášť, čo sa týka zmyslu pre spoločenstvo. Vo svojej dobe bola reformátorkou rehoľného života.

kongregácie. To však neprišlo zo dňa na deň. Mimoriadne milosti, ktoré jej Pán preukázal boli dary pre ňu, ale aj pre jej dielo.[29]

Alžbeta sa stala modliacou dušou, mala pre modlitbu lásku a porozumenie. Modlitbou získala skúsenosť, ako to Pán chce a ako ho môžeme a máme nasledovať. Niekedy ju modlitba stála veľa, ale napriek všetkému neprestávala s ňou.

To je pravý duch pokánia, vždy niečo robiť. Zo zmyslu pre pokánie si zachovala opravdivú čistotu. Poslušnosťou sa cvičila v nezištnosti. Kto je poslušný, vie sa ovládať.

Jej vodcom bol Kristus. On bol úlohou a cieľom jej života. Láska k Bohu, láska ku Ježišovi Kristovi spôsobili, že sa z nej stal človek, ktorý pôsobil na iných .

Farár J.D. Reichard o nej rozprával, že na neho tiež hlboko pôsobila a vplývala. Povedala mu však, čo nerobil celkom správne a ako by to mohol robiť lepšie. Farár bol čnostným človekom, ktorý si dal povedať. To však nebolo iba v nej, ale v celkovom spôsobe, ako všetko hovorila. Smie sa veľa povedať, keď to robíme správnou formou, v pravom duchu.

Božia prozreteľnosť zabránila, aby Alžbeta vstúpila do niektorej inej rehoľnej spoločnosti. Nechcela byť rehoľnou sestrou v nejakom uzavretom kláštore. Chcela sa modliť, ale aj pomáhať iným. Jedna jej zhrňujúca poznámka znela: Stať sa sestrou na oslavu Boha a pre spásu ľudí.

V jednej z vízii, ktoré mávala videla Ježiša Krista, nášho Pána ako dieťa, v sláve zmŕtvychvstania a vystúpenia do neba, hlavne však v utrpení. Božiu Matku videla ako prímluvkyňu pre Božiu Cirkev a veriacich.[30]

2.3 Zrod povolania u Alžbety

Alžbeta vždy mala veľkú úctu k rehoľným sestrám. Keď videla prechádzať okolo nejakú rehoľnú sestru zo školy alebo nemocnice, tak na ňu hľadela so záľubou. V svojom srdci povedala: Bože, daj mi milosť, aby som ti tiež raz mohla slúžiť ako táto sestra.[31]

Vnútorne posilnená, obdarovaná Bohom pomocou bohatých skúsenosti v oblasti vnútorného života cez práve statočne znášané utrpenie, vykročila po svojej životnej ceste ďalej, tým, že sa celkom prenechala Božej Prozreteľnosti a vedeniu skúseného farára Dávida Reicharda, ktorého pokyny chápala ako Božiu vôľu.

---

[29] SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* 2004, s. 22.
[30] SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová*. 2004, s. 23.
[31] REICHARD, J. D.: *Život mladej Alžbety Eppingerovej.* 2005, s. 37.

Tak ako veľa iných Bohom vyvolených žien v minulosti a v súčasnosti, aj Alžbeta bola v okamihoch odtrhnutia sa od sveta v spojení s Kristom, ktorý sa už dávno stal snúbencom jej duše. Bola poctená dostať sa do priameho kontaktu s Bohom, kde dostala od neho poučenia, ktoré sa vzťahovali na spásu jej duše a duší iných a dokonca mala možnosť nahliadnuť do budúcich, významných udalostí.[32]

2.4 Vízie Alžbety

Boh chce viesť Alžbetu mimoriadnymi cestami. Vo svojom miestnom farárovi J.D. Reichardovi vidí zbožného, Bohom daného vodcu. K tomu sa mu v roku 1863 Alžbeta zveruje so svojim vnútorným životom. Má viackrát vízie, v ktorých spoznáva zámery Božieho milosrdenstva voči ľuďom a národu.

Alžbeta patrí medzi tých, čo prirodzene (nie mechanicky) opakovane upadli do extázy, pretože celý smer jej života a jej ducha sú spojené s vyššími milosťami ako odmena za jej čistú zbožnosť.

Alžbeta je osoba, s ktorou má Boh zvláštny plán a prisúdil jej povolanie priaznivo pôsobiť na tých svojich súčasníkov, ktorí majú výhodu, že sa môžu k nej priblížiť.[33]

Títo súčasníci prichádzali k nej vo veľkom počte. Musí sa pritom brať do úvahy to, že práve táto doba, bohatá na politické udalosti, ktoré uviedli mnohých do veľkého rozrušenia, prejavovala veľkú pozornosť voči všetkému podivuhodnému a tajuplnému.

Politické revolučné zmeny v Taliansku, Francúzsku, Nemecku a Rakúsku, neistota momentálnej situácie, všade zjavne vystupujúce rozpútanie sa proti náboženských a proti cirkevných síl, toto všetko nútilo hlbšie zmýšľajúcich a premýšľajúcich utiekať sa k Bohu. Zdá sa, že je to viac ako náhoda, že práve v štyridsiatych rokoch celý rad Bohom omilostených osobností pripomínal ich súčasníkom túžiacim po spáse pôsobenie nadprirodzenej moci, ktorá jediná mohla ukázať istú cestu zo všeobecnej núdze vtedajšej doby a to ako jednotlivcovi tak i celým národom[34].

Aby jej vnútorný život pod týmto návalom neutrpel škodu, spovedník jej stanovil pevný denný program. Denne prijímala o šiestej hodine sväté prijímanie v prítomnosti mnohých osôb, ktoré sa kvôli povzbudeniu chceli zúčastniť tohto zbožného úkonu.

---

[32] PFLEGER, *Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.*1921, s. 25-27.

[33] V tomto prípade zaujímavý článok v Katolíckom cirkevnom a školskom liste pre Alsasko, augustové vydanie (Štrasburg 1848).

[34] Galland, Jozef von Görres 484. Sú tu spomínané aj udalosti, ktoré sa odohrali v roku 1846 v La Salette.

Potom sa J.D. Reichard spolu s ňou modlil litánie k sv. Alfonzovi de Liguori,[35] ku ktorému prechovávala chorá zvláštnu úctu a ďalej sa niekoľko krát modlil „Otče náš“ za biskupa A. Rässa.

Čas od ôsmej hodiny strávila Alžbeta v mlčaní a vo vnútornom zahĺbení. Po ôsmej hodine sa s ňou spovedník opäť modlil a počúval jej vyjadrenie o jej vnútornom stave a milostiach, ktoré obdŕžala. Potom jej zbožným modlitbám odporúčal záležitosti početných osôb, ktoré vo svojej duchovnej a telesnej núdzi prosili o jej príhovor. Od pol desiatej do poludnia počúvala početných návštevníkov. Od obeda do jednej hodiny mala nariadené mlčanie. Potom opäť až do pol piatej prijímala návštevy, nato sa s ňou spovedník pomodlil päť Otčenášov a litánie k Menu Ježiš za osoby, ktoré sa odporúčali do jej modlitieb. Potom mu zhrnula to, čo sa cez deň stalo; o rozhovoroch s návštevníkmi a o radách, ktoré im dala. Toto všetko trvalo asi dve hodiny. Od tej chvíle do dvadsiatej prvej hodiny mohla prijímať len ženy.[36]

Počas troch rokov, ktoré predchádzali založeniu kongregácie sa v izbe chorej Alžbety často vystriedalo denne osemdesiat až deväťdesiat osôb. V roku 1848 narátali šesto duchovných, z ktorých väčšina tu prišla zo zvedavosti. Boli medzi nimi aj takí, ktorí sa veľmi nepriaznivo vyslovovali o týchto neprestajných návštevách, lebo tie nemohli podporovať vnútorný náboženský život, predovšetkým pokoru omilostenej osoby.

Preto už v októbri 1848 profesor dogmatiky v štrasburskom kňazskom seminári Dietrich[37], ktorému biskup Andrej Räss z teologického hľadiska zveril vyšetrovanie niederbronnských udalostí, vyzval farára, aby Alžbete celkom zakázal prijímanie návštev. Ale veľký nával ľudí sa už nedal zastaviť. Množstvo ľudí prichádzalo nielen z Alsaska. J.D. Reichard sa nakoniec rozhodol podať správu vtedajšiemu štrasburskému biskupovi Dr. Andrejovi Rässovi.[38]

---

[35] Alfonz Maria de Ligouri (1696 – 1787) bol advokát a vysoký neapolský hodnostár, ktorý sa vo veku 27 rokov rozišiel so svetom prestíže a peňazí, aby sa oddal ľuďom bez nádeje: odsúdencom na smrť a nevyliečiteľne chorým v nemocniciach, beznádejným v spoločnosti, ľuďom bez nádeje v chrámoch, ľuďom spútaným nízkou morálkou a strateným v nerestiach, ľuďom bez nádej na kultúru, masám analfabetov. Alfonz z nich učinil ľudí a svätcov. Bol slávny cirkevný učiteľ a patrón spovedníkov. Je patrónom spovedníkov; prihovára sa a zachraňuje všetkých, čo žijú bez nádeje a životnej perspektívy.

[36] PFLEGER, L.: *Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.* 1921, s. 33.

[37] Neskôr farár v Benfeld (Dolné Alsasko).

[38] Dr. Andrej Räss – biskup v Štrasburgu od roku 1824 – 1887. Pre Alžbetinu budúcnosť a pre nasávajúce založenie kongregácie malo rozhodujúci význam to, že biskup Räss si od začiatku zobral vec niederbronskej dievčiny za svoju a postavil sa bezvýhradne na jej stranu a na stranu jej spovedníka. Vyzval Reicharda, v nasledujúcom čase a v pravidelných intervaloch podával presnú a podrobnú správu o ďalších osudoch chorej, aby mu podrobne referoval o jej duchovnom stave a mimoriadnych zjaveniach. Na konci júla 1848 odišiel biskup Räss sám na tri dni do Niederbronnu, aby Alžbetu podrobil dôkladnej

Dňa 7. decembra 1848 podáva J.D. Reichard svojmu biskupovi správu, že stále prichádzajú ľudia z najvzdialenejších krajov Francúzska, aby prosili trpiacu o radu vo svojich potrebách. Pretože Alžbeta nehovorila dobre po francúzsky, ako tlmočník slúžil farár J.D Reichard. Prichádzalo aj mnoho písomných otázok. Farár J.D. Reichard preto prosil biskupa o vikára, ktorý by sa venoval pastoračnej činnosti, pretože vybavovanie týchto vecí mu zaberalo mnoho času.

O rozšírenie zbožnej povesti o Alžbete vo vnútornom Francúzsku sa postaral aj jeden z jej oduševnených priaznivcov, gróf Theodor Renouard de Bussierre[39], ktorý mal svoje sídlo v neďalekom Reichshofene. Hlboko nábožensky založený šľachtic bol od začiatku verným prívržencom niederbronnskej chorej a v kruhoch francúzskej šľachty sa jej horlivo zastával. Jeho listy o niederbronnských udalostiach išli z ruky do ruky a arcibiskupa z Tours podnietili k tomu, že sa 20. januára 1849 bližšie o tom informoval u biskupa A. Rässa.

Dňa18. februára 1850 biskup z Nantes oznámil štrasburskému biskupovi, že jeden mladý dôstojník zo vznešenej kresťanskej rodiny, ktorý bol neveriaci, pri stretnutí s Alžbetou Eppingerovou dostal dar viery.

Od 13. novembra 1847 Alžbeta predpovedala revolúciu, o ktorej sa vo Francúzsku nikomu ani len nesnívalo. Kanonik Leflon poznamenáva, že si nemožno nevšimnúť zhodu dátumov v poslednom zjavení týkajúcom sa tejto revolúcie: „Pozri, dcéra moja, prišiel čas, keď sa všetko, čo bolo povedané o trestoch Francúzska a kráľa, naplní.“[40]

Jej videnia sú časté: 24. novembra 1847, 29. januára 1848, 15. februára, 18. februára, 25. februára 1848. A oznámenia sú hrozné: „O krátky čas odstránim hroznou smrťou kráľa, ktorého som nedal na trón. Bude veľké povstanie ľudu.“[41]

V duchovných kruhoch sa pravdaže tiež našli posudzovatelia, ktorí v zjaveniach o budúcich veciach, ktoré sa týkali konkrétne pápeža Pia IX.[42] a Parížskej februárovej revolúcie[43], nevideli prejavy vyšších mocností. Ich postoj voči Alžbetinmu životu duše

---

skúške. Skúška dopadla dobre. U Alžbety biskup obdivoval dušu vyvolenú Bohom, najrýdzejšieho zmýšľania a najlepšej viery, ktorá je povznesená nad každé podozrenie z podvodu. V správe 6. februára 1850 adresovanej francúzskemu ministrovi kultúry Räss vyjadril svoje dojmy z tejto návštevy.

[39] Narodený 18.6.1802 v Štrasburgu, zomrel v roku 1865.

[40] *Vízia z 25. februára 1848*. Archív Materského domu. Oberbronn.

[41] Vízie sú zaznamenané v Archíve Materského domu Oberbronn.

[42] Pius IX.- Pápežom sa stal roku 1846 a bol ním do roku 1878. Veľká postava cirkevných dejín 19. storočia. Usiloval sa napraviť, čo Cirkvi a náboženskému životu spôsobila revolúcia. V roku 1854 vyhlásil článok viery o Nepoškvrnenom Počatí Panny Márie. Pod jej ochranu zveril celú Cirkev. Úcta a vzývanie Panny Márie pomohli Cirkvi prekonávať mnohé ťažkosti. Zvolal do Ríma biskupov na všeobecný cirkevný koncil, ktorý sa konal vo Vatikáne v roku 1869 – 1870. Zaoberal sa otázkou neomylnosti Svätého Otca a jeho prvenstve v Cirkvi. Pre nepriaznivé okolnosti nemohol byť dokončený.

[43] Parížska revolúcia začala vo februári 1848.

bol pochybovačný, ale pritom predsa u chorej uznávali jej život bohatý na cnosti a obdivuhodné schopnosti.

Dňa 25. februára bola vyhlásená dočasná vláda Druhej Republiky vo Francúzsku. Dôkladnú historickú štúdiu týkajúcu sa vízií Alžbety neskôr spracoval kanonik Leflon, profesor Katolíckeho inštitútu v Paríži. Jeho štúdia sa nedotýka osobných udalostí, ktorých bolo v Alžbetinom živote veľmi veľa, ale venuje sa vtedajším veľkým politickým udalostiam: Rímska revolúcia v roku 1848, Francúzska revolúcia v tom istom roku, vojna katolíckej ligy Sonderbund vo Švajčiarsku a obroda Cirkvi, hlavne francúzskej. Kanonik uvádza, že to, čo sa bude diať okolo Svätého Otca mohla Alžbeta vedieť jedine od Boha. Chorá na lôžku opísala predzvesť Rímskej revolúcie.

Kanonik Leflon píše: Túto Rímsku revolúciu sestra Mária Alfonza – či skôr tá, ktorá toto meno ešte len príjme – prorokovala so zvyšujúcou sa presnosťou. Najprv iba všeobecne oznámi, „že pápež bude musieť znášať veľké boje a veľké protivenstvá.“[44] Historici zdôrazňujú dva malé fakty, ktoré sa nezhodujú s realitou.

Dva razy Alžbeta oznámila, že kráľ Ľudovít Filip zomrie hroznou smrťou. Povedala to 24. novembra 1847 a 15. februára 1848. Avšak nestalo sa to. Kanonik Leflon sa domnieva, že vyjadrenie náhodou predbehlo myseľ vizionárky. Zamenila si civilnú smrť, teda zvrhnutie, s fyzickou smrťou.

Druhým faktom je oznámenie Alžbety, že kňazi budú trpieť. Ale to sa neudialo v roku 1848. Revolúcia bola ohľaduplná voči duchovenstvu, aspoň v Paríži. Je, ale pochopiteľné, že perspektíva revolúcie nemohla vo vedomí Alžbety alebo prepisovačov jej vízií, byť oddelená od toho, čo sa vedelo o antiklerikálnom charaktere Francúzskej revolúcie.

Autor mal k dispozícii celý rad správ o podivuhodných obráteniach. Z mnohých poslúži aspoň jeden príklad, pretože v ňom je najlepšie dokázaná sila Alžbetinej osobnosti a jej náboženského vplyvu na iných.

Dvaja vznešení Francúzi chceli v lete 1850 navštíviť Alžbetu. Rozhovor im mal sprostredkovať farár J.D Reichard. Jeden z nich, celkom neveriaci a fanatický posmievač náboženstva, sa chcel z čírej zvedavosti opýtať Alžbety na svoju budúcnosť. Alžbeta na túto požiadavku farárovi J.D. Reichardovi odpovedala: Povedzte tomuto pánovi, že budúcnosť nie je v jeho moci, nemá sa o ňu starať. Má sa však starať o prítomnosť a dať si do poriadku svoje svedomie. Táto odpoveď urobila na dotyčného pána taký silný dojem, že sa ešte v ten istý deň - po 25 rokoch, čo si neplnil žiadne

[44] *Vízia z 11. a 12. augusta 1847* In: CRISTIANI, L.: *L´Extatique de Niederbronn.* Fayard, 1958, s. 122.

náboženské povinnosti - u J.D. Reicharda vyspovedal. Aj druhý bol Alžbetinými slovami a zvláštnou silou celého jej zjavu pohnutý k slzám a po osemnásťročnom prerušení prijímania sviatostí k nim opäť pristúpil.[45]

Pre Alžbetinu budúcnosť a pre nastávajúce založenie kongregácie malo rozhodujúci význam to, že biskup A. Räss sa od začiatku postavil bezvýhradne na stranu niederbronnskej dievčiny a na stranu jej spovedníka. Vyzval J.D. Reicharda, aby mu v nasledujúcom období v pravidelných časových intervaloch podával presnú a podrobnú správu o ďalších osudoch chorej, podrobne referoval o jej duchovnom stave a mimoriadnych zjaveniach.

Na konci júla 1848 prišiel biskup A. Räss sám na tri dni do Niederbronnu, aby Alžbetu podrobil dôkladnej skúške. Skúška dopadla pre chorú nadmieru dobre. Andrej Räss v nej obdivoval vysoko omilostenú dušu najrýdzejšieho zmýšľania a najlepšej viery, ktorá je povznesená nad každé podozrenie z podvodu. Biskupova návšteva a jeho veľká spokojnosť so všetkým, čo u chorej videl a počul, urobili na verejnosť priaznivý dojem. Bolo jasné, že týmto Alžbetina povesť v okolí veľmi rástla.[46]

Ľudia odporúčali Alžbete aj záležitosti týkajúce sa zdravia. Z najvzdialenejších kútov prichádzali listy adresované jej alebo biskupovi A. Rässovi, v ktorých prosili o jej modlitby. V júni 1861 sa farár Lomnitz z východného Pruska vydal na ďalekú cestu do Niederbronnu aby, ako sa o tom píše, osobne poďakoval tamojšej generálnej predstavenej novej rehole, o ktorej išiel chýr svätosti, za to, že vďačí jej zbožným modlitbám za vyliečenie z choroby hrudníka, v čo už vôbec nedúfal.[47]

Alžbetino životné dielo, ku ktorému sa cítila povolaná, sa stalo skutočnosťou. Skromné začiatky už teraz sľubujú bohatý rozkvet do budúcnosti.

---

[45] Z Reichardovho listu Rässovi z dňa 29. 07. 1850; hlási, že každý deň sa dejú obrátenia.
[46] PFLEGER, L.*: Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronnské Sestry.* 1921, s. 9.
[47] Lomnitz opísal túto cestu veľmi obšírne a manoskript zaslal biskupovi A. Rässovi; je to uložené v archíve Ordinariátu v Štrasburgu.

3 ZROD KONGREGÁCIE

3.1 Obraz a význam založenia rehole

Prvé mesiace roku 1849 sú pre farára J.D. Reicharda a Alžbetu obzvlášť ťažké. Pre neho, pretože musí pozorne načúvať Božej vôli; pre ňu, pretože sa od nej žiada, aby sa vždy viac otvorila Božiemu účinkovaniu; od obidvoch sa vyžaduje vo viere sa celkom prenechať Božiemu vedeniu. Nejde len o to dať tomuto dielu konkrétnu tvár.

Ako to Alžbeta zrealizuje? Odvtedy, čo si uvedomuje myšlienku, predstavujú sa jej mladé dievčatá a ženy. Najprv sú to tie, ktoré boli Alžbete najbližšie ako priateľky z mladosti, ktoré si už všimli intenzitu ohňa, ktorým bola naplnená a zažili jej mladistvý zápal.

Toto dielo, naplnené vierou, malo aj tvár Cirkvi a preto je podrobené autorite diecézneho biskupa. Mons. A. Räss prejavuje o to veľký záujem; potvrdzuje to korešpondencia, keď skúmal návrh pravidiel, ktoré boli vypracované za pomoci farára J.D. Reicharda podľa vnuknutia Alžbety a doplnené biskupom.[48]

Doteraz Alžbeta vôbec nemyslela nato, žeby založila novú rehoľu. Až v nasledujúcich dňoch, v dôsledku vnútorného osvietenia, dospela Alžbeta k tomuto vážnemu rozhodnutiu. V priebehu ďalšieho roka 1848, ktorý priniesol národom Európy toľko biedy a núdze, dostal tento plán jasné a určité línie. Spovedník J.D. Reichard, ktorý bol informovaný o všetkých podrobnostiach tohto isto dozrievajúceho a Božou milosťou vedeného rozhodnutia, spoznal v tom konečné pole pôsobnosti, ktoré Alžbete Prozreteľnosť určila po dlhých rokoch utrpenia a skúšok. V tichu a v obozretnosti rástla táto veľká myšlienka, čakajúc na svoje zrealizovanie.

Chorá Alžbeta sa považovala za prvú členku práve sa rodiacej spoločnosti a do istej miery už aj cítila povinnosti, ktoré stáli pred ňou.

„REHOĽA DCÉR BOŽSKÉHO VYKUPITEĽA NA OŠETROVANIE CHORÝCH A NA POMOC OSTATNÝM CHUDOBNÝM, ZRIADENÁ NA ČESŤ NAJSVÄTEJŠIEHO JEŽIŠOVHO SRDCA A NEPOŠKVRNENÉHO SRDCA PANNY MÁRIE, POD OCHRANOU SVÄTÉHO ALFONZA Z LIGUORI A SVÄTEJ

[48] BABJÁKOVÁ, L.: *Osobnosť Alžbety Eppingerovej.* Nitra, 2005, s. 17. In: PFLEGER, L.: *Kongregácia Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.* Freiburg im Breisgau : Herder & com., 1921, s. 42.

TERÉZIE Z AVILY“[49], tak znie celý názov novej spoločnosti v najstaršom texte konštitúcií, ktorý bol odovzdaný biskupovi A. Rässovi.[50]

Cieľom diela je opatrovanie chorých a chudobných v ich domoch, čo zodpovedá naliehavej potrebe vtedajších čias. Službu chorým dovtedy vykonávali aj iné spoločnosti,[51] sestry však chorých ošetrovali v nemocniciach. Alžbeta určila svojim sestrám povolanie ošetrovateliek v inom zmysle. Podľa nej mali sestry vychádzať z kláštora a v chatrčiach chudobných hľadať a venovať sa chorým.[52]

Nová spoločnosť bola založená ku cti Najsvätejšieho Ježišovho Srdca a Nepoškvrneného Srdca Panny Márie, lebo Sestry Božského Vykupiteľa majú tieto Najsvätejšie srdcia napodobňovať predovšetkým v dobročinnosti voči trpiacim, čo je vlastne ich najkrajšou úctou. Ako patróni boli vybratí svätý Alfonz a svätá Terézia, aby sa na ich príhovor a pod ich ochranou stále zachovával pravý rehoľný duch.

Predstaveným rehole mal byť štrasburský biskup, ale činnosť mal viesť kňaz, ktorého biskup určil. Tak sa osvedčila chudobná sedliacka žena z Niederbronnu, ktorá síce vedela napísať len svoje vlastné meno, ale bola preniknutá zmýšľaním pravej kresťanskej lásky a duchom dokonalej nezištnosti, ako dobrodinka trpiaceho ľudstva v celkom inom rozmere oproti početným záchrancom ľudu, ktorí vtedy chceli ľudstvu navrátiť šťastie so svojimi zmätenými socialistickým teóriami. Boh požehnal jej dielo, pretože nehľadala pozemské a časné úspechy. Dielo bolo založené z Božej vôle a Boh ho bohato požehnal, pretože jeho služobníčky zanechali všetko, aby nasledovali Krista v dobrovoľnej chudobe, aby sa stali pre chudobných všetkým.

Deň **28. august 1849** ostáva pre dejiny niederbronnských sestier navždy pamätným dňom, keď sa ich zakladateľka usadila v núdzovo zariadenom kláštoríku.

---

[49] Prvé pravidlá Kongregácie sestier Božského Vykupiteľa – úvod. Niederbronn, 1849.

[50] PFLEGER, L.*: Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronnské sestry.* 1921, s. 18.

[51] Doba pauperizmu, ktorý sa všade šíril v dôsledku veľmi sa vzmáhajúceho priemyslu skoro vo všetkých krajinách Európy, podnietila už skôr Francúza Ozamana na založenie Spolku svätého Vincenta, do ktorého služby boli dcéry Božského Vykupiteľa v nasledujúcom čase tak často povolávané. Podomové ošetrovanie bolo najdôležitejšou úlohou tejto organizácie. V Neisse boli už v roku 1842 založené Šedé sestry' na ambulantné ošetrovanie chorých. V roku 1845 založila Františka Schervier v Aachene Chudobné sestry svätého Františka, ktoré okrem iných úloh vykonávali aj ambulantnú starostlivosť o chorých a chudobných. To dokazuje, aká potreba takýchto inštitúcií bola práve od štyridsiatych rokov. Aj v Alsasku, hlavne na vidieku naberala chudoba stále hrozivejšiu podobu. Kde sa spojila chudoba s chorobou, tam bola bieda dvojnásobne horšia. Podľa: PFLEGER, L.: *Kongregácia*. 1921, s. 44.

[52] NIGG, W.: *Nenápadná svätica*. Bühl : Kloster Maria Hilf, 1973, s. 24.

Dňa **10. septembra 1849** sa konala v živote rehoľnej spoločnosti slávnostná obliečka zakladateľky, ktorú z poverenia biskupa vykonal farár J.D. Reichard. V týchto pekných a dôstojných rehoľných šatách prijala Alžbeta rehoľné meno **Mária Alfonza**, ktoré si veľmi obľúbila. Odteraz ju budeme volať nie krstným menom Alžbeta, ale rehoľným menom **Matka Alfonza Mária**. (Príloha A) S dovolením biskupa sa stáva generálnou predstavenou novej spoločnosti.

3.2 Prvé pravidlá a ich oprávnenie k existencii

Vo svojej sociálnej dimenzii predstavuje jestvovanie rehole skutočnosť postoja viery a nadobúda viditeľnú podobu. Je dôležité, aby rehoľa bola viditeľnou formou vyjadrenia pravej viery, ktorá ju oživuje: úlohou biskupa je bdieť nad vznikajúcou rehoľou.

Keď niekto pri krste obdrží celkom osobitnú milosť, vie priamo i nepriamo, že táto viera Cirkvi má byť využitá a má slúžiť jej rastu. Keď sa pokrstení chcú spojiť, aby žili kresťanskou formou života dokáže krstnú milosť. V hodnotení alebo v potvrdení tohto prejavu viery – v schválení nejakej rehole, biskupi umožňujú, aby celá Cirkev mala úžitok s tejto obdŕžanej milosti ducha pokrsteného- zakladateľa.

Čo je Alžbete dané, je osobné zasvätenie celého jej života. Spolu so spoločníčkami, ktoré sa okolo nej zhromažďujú, vytvára Inštitút zasväteného života.[53] Aby to uznala aj Cirkev, musí táto forma života pokrstených zodpovedať platným kritériám; duch, cieľ a činnosť musia byť presne stanovené v pravidlách alebo v konštitúciách...

Dňa **22. januára 1849** napísala zakladateľka v spolupráci so svojím duchovným vodcom Reichardom prvé konštitúcie. V roku 1855 boli dané do tlače.[54] Pri opatrovaní chudobných nerobila nijaký rozdiel medzi vyznaniami. Konala v duchu evanjelizácie, i keď nepoznala slovo ekumenizmus.[55]

[53] BABJÁKOVÁ, L.: Osobnosť Alžbety Eppingerovej. 2005, s. 16.
[54] Pravidlá Kongregácie Sestier Božského Vykupiteľa v Niederbrone. Štrasburg, 1855. In: PFLEGER, L.: *Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná niederbronské sestry.* 1921, s. 31.
[55] NIGG, W.: *Die unscheinbare Heilige.* Bühl : Kloster Maria Hilf, 1973, s. 35.

ÚLOHOU KONGREGÁCIE JE KONAŤ NASLEDUJÚCE SKUTKY MILOSRDENSTVA Z LÁSKY K JEŽIŠOVI :

1. Sestry kongregácie ošetrujú chudobných chorých v ich vlastných domoch. Zaumieňujú si, postarať sa o primeranú stravu, príslušné lieky a potrebnú osobnú a posteľnú bielizeň.
2. Ošetrujú chorých všetkých ostatných stavov, ktorí ich žiadajú o pomoc. (V jednom dodatku sa dopĺňa, že pri nedostatku sestier sa majú uprednostniť chudobní chorí).
3. Chorí chudobní, chorľaví starci a starenky, ktorí sú opustení a bez strechy nad hlavou, zoberú, ak je to možné, do svojho domu. V mestách a dedinách, kde pracujú aj malé sestry, sestry Vykupiteľky prenechajú starostlivosť o chudobných starcov a starenky týmto zbožným ženám.
4. Ujmú sa chudobných a opustených detí a budú sa o nich starať, pokiaľ nebudú dobre poučené o náboženstve a pokiaľ nepristúpia k prvému svätému prijímaniu.
5. Budú podporovať chudobných v domoch šatstvom, stravou a kde bude potrebné a možné, aj peniazmi.
6. Chudobné deti, ktoré pravidelne navštevujú školu, majú živiť a šatiť podľa možností ich majetku.
7. Majú udržiavať školu, v ktorej sa mladé dievčatá budú priúčať ručným prácam, ako je štrikovanie, šitie atď. Sú takisto povinné vykonávať duchovné skutky milosrdenstva, tak často, ako im to príležitosť ponúka. V miestach, kde majú dobročinné zariadenia, majú v nedele a sviatočné dni zhromažďovať dievčatá, vyučovať ich základom zbožnosti, usmerňovať ich a povzbudzovať k praktizovaniu cností panien. Toto môže uskutočňovať len na žiadosť a pod vedením príslušného duchovenstva.
8. V miestach, kde celkom chýbajú prostriedky, aby sa mohla vyplatiť mzda učiteľovi, alebo učiteľke, môžu sestry s povolením školských úradov viesť školu pre chudobných.
9. Sestry, pri vykonávaní všetkých týchto skutkov milosrdenstva, majú mať na zreteli Božiu slávu a spásu duší ako ich prvý a hlavný cieľ.[56]

[56] Prvé pravidlá Kongregácie Dcér Božského Vykupiteľa – 1. kapitola, Niederbronn, 1849.

CIEĽ, POSLANIE A DUCH DCÉR BOŽSKÉHO VYKUPITEĽA

Aby sa dielo konalo s horlivosťou a bolo záslužné pred Bohom, musí sa konať kvôli Bohu. Bez toho úmyslu je všetko chladné a prázdne, lebo každá prirodzená pohnútka k dobru je slabá a nemôže dosiahnuť nadprirodzené zásluhy. *„Keby som robil všetko dobro,“* hovorí sv. Pavol, *„a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal“* [1 Kor 13,1]. *„Kto nemiluje,“* píše sv. Ján, *„ostáva v smrti“* [1 Jn 3,15].

Láska, o ktorej tu hovoria obaja apoštoli ako o dôvode k dobročinnosti, nie je len láska k blížnemu sama, ale aj láska k Bohu; pretože láska k Bohu a láska k blížnemu sú len jedno, nemôžu sa od seba oddeliť. Opravdivá láska k blížnemu musí mať vždy za základ lásku k Bohu, blížny má byť milovaný kvôli Bohu. Kto teda slúži ľuďom a tým sa snaží zapáčiť ľuďom alebo hľadá ľudskú chválu, ten už dostal svoju odmenu, tak ako farizej v evanjeliu; ten nie je, ako sa vyjadril sv. Pavol, služobníkom Krista, a preto nemôže od neho očakávať odmenu.

Preto dcéry Božského Vykupiteľa pri svojej službe lásky nemajú mať v úmysle nič iné ako dosiahnutie zasľúbenia u Boha; podobať sa Božskému Srdcu Ježišovmu a Najsvätejšiemu a Nepoškvrenému Srdcu Panny Márie. V osobe chudobného chorého majú slúžiť samej osobe Ježiša Krista, mysliac na slová Vykupiteľa: *„Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších, mne ste to urobili“* [Mt 25,40].

Duch Dcér Božského Vykupiteľa musí byť Duchom Ježiša Krista, ich Boha a vzoru. Podľa tohto vzoru musia členky rehole usporiadať svoj vonkajší a vnútorný život. Duch Ježiša Krista má sestry neustále a tak mocne oživovať, že sa prejaví v celom ich vonkajšom bytí, a aby – ako hovorí Apoštol – sa Ježišov život prejavil v ich smrteľnom tele. Preto musia každý deň rozjímať o živote Ježiša, predovšetkým o jeho utrpení. Musia vždy túžiť meniť sa pred Bohom a preto sa usilujú byť v neustálom vnútornom sústredení cez vytrvalú modlitbu. Všetky neužitočné reči sú im prísne zakázané. Ich rozhovor smie byť len o Bohu, a hodnote duše a jej spáse.[57]

Horlivo sa musia modliť za obrátenie hriešnikov. Ale ako sa toto všetko má do podrobnosti a rôznych príležitostiach uskutočňovať, to bude postupne presne stanovené, keď bude zriadená rehoľa. Aby sa dosiahol naznačený cieľ a rehoľa sa vždy v uvedenom duchu a zámere udržala a rozšírila, musia sa ustanoviť pravidlá, podľa ktorých sa bude formovať a vykonávať svoju činnosť.

[57] Prvé pravidlá Kongregácie Dcér Božského Vykupiteľa. Niederbron, 1849.

ZLOŽENIE REHOLE, ODEV A STRAVA REHOĽNÝCH SESTIER

Rehoľu tvoria v jednote s Najsvätejším Srdcom Ježiša a Márie a pod ochranou svätého Alfonza Márie de Liguori a svätej Terézie Avilskej - panny osvedčených čností, ktoré sú naplnené láskou k Bohu a k blížnemu. Toto je jediná podmienka prijatia do rehole. Výbava sa nevyžaduje. Ak sa výbava dá dobrovoľne po zložení profesie, alebo sa ponúknu dary, tak sa táto výbava a dary príjmu. Tým sa má zachovať duch chudoby, ktorý požadoval Božský Vykupiteľ od bohatého mladíka, aby ho priviedol na cestu dokonalosti: *„ak chceš byť dokonalý, choď, predaj čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“* (Mt 19, 21).

Postulantky dostanú po náležitej skúške, po príslušnom uvedení do rehoľných pravidiel a ducha, rehoľné rúcho a rehoľné meno. Touto obliečkou začína ich noviciát. Doba noviciátu je neurčitá; závisí od predstavených. Novicky musia vykonávať všetky služby pri chorých a chudobných. Po ukončenom noviciáte zložia profesiu troch jednoduchých sľubov poslušnosti, chudoby a čistoty. Ako aj sľub slúžiť a pomáhať chudobným a chorým a pri nich napĺňať všetky skutky duchovného a telesného milosrdenstva. Pri profesii dostane rehoľná sestra kríž, ktorý smie nosiť až po zložení sľubov.

Rehoľa má predstavenú, dve asistentky a radu, ktorá započítajúc predstavenú a dve asistentky, pozostáva zo siedmich členiek. Vlastným správcom rehole je biskup diecézy, v ktorej sa nachádza materský dom. Materský dom má byť v Niederbronne.

Predstavené, asistentky a členky rady budú volené tajným hlasovaním všetkých rehoľných sestier, ktoré zložili profesiu. Ich úrad trvá šesť rokov. Po šiestich rokoch sa zaradia k ostatným rehoľným sestrám. Môžu však byť opäť zvolené.[58]

Rehoľné šaty Dcér Božského Vykupiteľa majú byť zhotovené z čiernej látky. Pozostávajú z dlhých, širokých šiat, ktoré sú v páse siahnuté do záhybov vlnenou šnúrkou a siahajú ku krku. Pelerína z tej istej látky pokrýva plecia a hruď až po lakte. Biely čepiec zahaľuje hlavu až do polovice čela, v záhyboch sa vinie okolo krku a zakrýva ho v šírke niekoľkých prstov široko cez šaty. Na čepiec sa pripevní čierny závoj z ľahkej látky, ktorá padá až na plecia. Na opasku sa vždy bude nosiť ruženec.

Strava sestier musí byť ako strava chudobných; jednoduchá, ale výživná. Zdravé sestry nesmú nikdy užívať kávu, víno alebo iné alkoholické nápoje.

[58] Prvé pravidlá Kongregácie Dcér Božského Vykupiteľa – 2. kapitola. Niederbronn, 1849.

ROZŠÍRENIE REHOLE, PROSTRIEDKY NA JEJ UDRŽOVANIE A NA PODPORU CHUDOBNÝCH A CHORÝCH

Majetok rehole nesmie pozostávať z ničoho iného ako bytu, ošatenia rehoľných sestier a z potrebných nástrojov pre nich a k obsluhe chorých. Všetky domy a rehole podliehajú priamo pod dohľad a vedenie materského domu.

Duch chudoby má podporovať nielen každý člen rehole, ale musí stále vládnuť aj vo vnútornej a vonkajšej správe celej rehole. Rehoľa nikdy nesmie zhromažďovať majetky. Almužny a dary sa môžu prijať, ale všetko, čo nie je potrebné na živobytie jedného roka, musí sa použiť pre chudobných a chorých. Materský dom musí byť informovaný o správe každého rehoľného domu.[59]

PRAVIDLÁ A PORIADOK, PODĽA KTORÝCH MAJÚ BYŤ DCÉRAMI BOŽSKÉHO VYKUPITEĽA PODPOROVANÍ CHUDOBNÍ A CHORÍ

Dcéry Božského Vykupiteľa v obciach, kde majú dom, budú všetkými prostriedkami a cestami, vyhľadávať opravdivých chudobných a bezmocných chorých. Sestra nikdy nesmie vyjsť sama z domu. Musia byť najmenej dve, jedna staršia a jedna mladšia. Toto pravidlo sa musí dodržiavať aj pri návšteve chorých. Pri opatrovaní chorých a obsluhe môže byť sestra sama.

V každom rehoľnom dome sa musia nachádzať dve oddelené izby pre chorých jedna pre mužov a druhá pre ženy. Pri ťažko chorých musia rehoľné sestry v ich domoch bdieť aj v noci. Pri umierajúcom musia sestry bdieť samé, nesmú ho ani na okamih odpustiť.

Aj chorý z bohatších vrstiev môžu byť sestrami ošetrovaní. Chorí si musia plniť svoje náboženské povinnosti. Pod touto podmienkou má každý nárok na službu Dcér Božského Vykupiteľa.

Dcéry Božského Vykupiteľa nikdy nesmú vykonávať služby v nemocnici, v domovoch pre chudobných alebo dobročinnom ústave, ktorý je pod svetskou správou.[60]

[59] Prvé pravidlá – 3. kapitola. Niederbronn, 1849.
[60] Prvé pravidlá – 4. kapitola. Niederbronn, 1849.

DOPLŇUJÚCE PRAVIDLÁ REHOLE DCÉR BOŽSKÉHO VYKUPITEĽA

V lete od 1. apríla do 1. októbra vstávajú sestry o štvrtej. V zime o piatej. Počas svojho obliekania sa vo svojich myšlienkach zaoberajú naplánovanou témou rozjímania.

Keď sú oblečené, kľaknú si na kolená a prosia o milosť pokory a vnútorne vzývajúc Boha o milosť, aby všetky skutky dňa mohli vykonať podľa Božej vôle.

V lete o pol piatej a v zime o šiestej sa sestry zhromaždia na spoločnú modlitbu a rozjímanie. Spolu to trvá hodinu.

Každý deň po svätej omši sa sestry zhromaždia na poradu. Na týchto zhromaždeniach sa radia ohľadom chudobných a chorých na každý deň.

Po porade sa modlia hodinky o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie – Prima, Tertia, Sexta a Nona. Sestry, ktoré sa nemodlia hodinky, modlia sa zo Žaltára ruženec a to prvých päť desiatkov.

Pred obedom si sestry robia spoločne štvrť hodinu partikulárne spytovanie svedomia.

Napoludnie spoločne obedujú. Na začiatku stolovania sa číta zo života svätých.

Po obede je dovolené polhodinové zotavenie.

O druhej popoludní sa modlia Vešpery a Kompletórium, alebo ďalších päť desiatkov ruženca.

Hneď po modlitbe si spoločne urobia duchovné čítanie.

O siedmej je spoločná večera, po ktorej sa sestry opäť zotavia.

O pol deviatej je večerná modlitba a príprava predmetu rozjímania na nasledujúci deň.

O deviatej sa všetci uložia k spánku.

Po večernej modlitbe až do nasledujúceho rána po svätej omši musia všetky sestry zachovávať prísne mlčanie. Mlčanie sa môže prerušiť len v nutnom prípade.

V materskom dome sa má konať ustavičná poklona Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej, ako aj vo všetkých ostatných rehoľných domoch. Ak nie je spoločenstvo početné alebo nemá kaplnku, tak každá sestra musí súkromne počas dňa vykonať hodinovú adoráciu v kaplnke rehole.[61]

Každá sestra je povinná spovedať sa každých osem dní. Na konci každého mesiaca v posledný piatok a sobotu v mesiaci, sa musí každá sestra pripraviť na smrť. Každá sestra si musí raz za rok vykonať osemdňové exercície v materskom dome alebo inom dome rehole, na tom mieste a v tom čase, ktorý sa jej oznámi.

[61] Doplňujúce prvé pravidlá. (archív) Niederbronn, 1849.

Sestry musia byť k sebe prívetivé, úprimné a dobromyseľne si preukazovať služby lásky aj v najmenších veciach. Žiadna z nich nesmie rozprávať o chybách neprítomných spolusestier, alebo ju nejako haniť. Každá sestra je povinná napomenúť svoju spolusestru, ktorá urobí chybu. Žiadna sestra nesmie rozprávať otvorene o svojom vnútornom duševnom stave svojej spolusestre. Môže to vedieť jedine jej spovedníka alebo predstavená. Tieto pravidlá nadiktovala Matka Alfonza Mária svojmu spovedníkovi J.D. Reichardovi.

Alžbeta nikdy neštudovala tieto predpisy Cirkvi, ale podľa svojho kresťanského svedomia vie, čo si život Cirkvi vyžaduje a bezvýhradne sa podrobuje nariadeniam biskupa A. Rässa. Farár J.D. Reichard chápe význam toho, čo sa od neho bude vyžadovať a zakaždým, keď ho biskup požiada, ujíma sa svojej úlohy. Navzájom sú obidvaja – Alžbeta a farár J.D. Reichard – pripravený prijať rozhodnutie Mons. A. Rässa ako prejav Božej vôle.

3.3 Duchovná skúsenosť a duch založenia

Ako náhle Mons. A. Räss potvrdil pravidlá a dal svoj súhlas uviesť ich do praxe, farár J.D. Reichard kúpil dom v Niederbronne a Alžbeta sa pripravuje na odchod z rodičovského domu. Dňa 25. septembra dostalo rehoľné šaty deväť postulantiek pochádzajúcich z Alsaska.[62] Malé spoločenstvo sa rýchle rozrástlo. V priebehu októbra prišlo ďalších jedenásť nových ašpirantiek, ktoré prosili o prijatie. Tak rýchlo narastal počet členiek kongregácie. Predstavená im sprostredkovávala cnosti, ktoré svojim životom dokazovala. Hlásil sa veľký počet kandidátok. Postulantky, ktoré vstúpili do kongregácie medzi prvými, dostali šaty postulantky, neskôr rehoľné šaty.

Dňa **2. januára 1850** zložila predstavená **slávnostné sľuby**. Boli to tri sľuby: SĽUB ČISTOTY, CHUDOBY a POSLUŠNOSTI. Zakladateľka zložila tieto tri sľuby pred Bohom a pred Cirkvou a zachovala ich až do svojej blaženej smrti.

SĽUB ČISTOTY

Zakladateľka po celý život milovala a zachovávala čistotu Modlila sa: „Daj mi, Ježiš, milosť zachovať si čisté srdce po celý život, aby som ti mohla vždy slúžiť v čistote. Nechcem byť pannou len podľa mena, ale aj moje srdce nech je ozdobené čistotou.“[63]

---

[62] PFLEGER, L.: Kongregácia *Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronnské sestry.* 1921, s. 22-23.

[63] LAUTTENAUER, J.: *Myšlienky Matky ALfonzy Márie – čistota.* Spišská Nová Ves : SDR, 2005, s. 56.

Od štrnástich rokov skladala rok čo rok sľub čistoty a ako dvadsaťjeden ročná ho zložila na celý život.

Ustavične bola bdelá a starala sa o čistotu. Veľa sa za to modlila a chcela sa podobať Panne Márii v jej skromnosti. Celá jej bytosť a správanie prezrádzali anjelskú čistotu, ktorá všetkých uchvátila.

Túto čnosť kládla svojim sestrám na srdce. Hovorila im: Žite ako sa patrí na nevestu Kristovu, utiahnuto! Pozerajte len na neho! On bol samá skromnosť a utiahnutosť!

SĽUB CHUDOBY

Božia služobnica mala záľubu v čnosti chudoby. Nehanbila sa za svoj pôvod a rada za to prinášala aj spôsobené obety. Osobne sa zriekla všetkého. Pred založením kongregácie sľúbila žiť chudobne a vlastniť len bezpodmienečne potrebné. Všetko ostatné malo byť použité pre chudobných. Mala hlbokú dôveru v Boha. Pomoc zakaždým prišla v pravom čase. Boh dal zakladateľke poznať, že bude toto dielo podporovať, ale chce, aby mu bolo všetko prenechané.

Chudobu mala milovať kongregácia ako celok. Nemali byť vložené žiadne úspory, okrem bezpodmienečne potrebného aj to len na určitý čas. Zostatok mal byť použitý v prospech chudobných, alebo pre spoločenstvá, ktoré to potrebovali.

Vo svojich poučeniach zakladateľka hovorí: „Kde nevládne duch chudoby, nie je ani žiadny pokrok v čnosti. Namiesto napredovania, ostanete stáť na mieste. Materiálne zvíťazí na duchom... Nech je ďaleko od vás to, čo by zamedzilo chudobe! A ako rýchlo by ste sa celkom zmenili.“[64]

Osobne sa v tejto čnosti cvičila. Jeden kňaz, ktorý ju raz navštívil, bol prekvapený, že býva v celkom jednoduchej izbe. Farár J.D. Reichard písal biskupovi A. Rässovi: V kongregácii má vládnuť najväčšia chudoba. To bolo prianie zakladateľky.

SĽUB POSLUŠNOSTI

Zakladateľka bola príkladom v čnosti poslušnosti. Vo svojich rodičov videla Božích zástupcov na zemi. Bojovala preto zo svojou hlavnou chybou – tvrdohlavosťou. Vedela, že táto chyba sa dá premôcť jedine poslušnosťou. Bezvýhradne sa podrobila úsudku farára J.D. Reicharda, prosila ho o radu a nesledovala všetky jeho poučenia. Preto farár mohol napísať biskupovi do Štrasburgu: Všetko robí z čistej poslušnosti. Opakujem

[64] LAUTTENAUER. J.: *Myšlienky Matky Alfonzy Márie – chudoba.* 2005, s. 51.

a potvrdzujem, že je poslušná v celej svojej existencii; tohto ducha vlastnila ako dieťa a nikdy v poslušnosti nepoľavila.

V tomto zmysle bola jemného svedomia, pretože aj najmenšie zlyhanie sa jej zdalo ako hriech. Ak podľahla malej chybe, hneď si uložila pokánie.

Dodržiaval predpisy spoločenstva, aj tie, ktoré jej boli menej sympatické. Tohto ducha poslušnosti prenášala zakladateľka aj na svoje sestry a išla im v tom príkladom. Držala sa výroku: Pokiaľ to neodporuje Božím príkladom, máme plniť hlavne vôľu blížneho, aj kedy sa to zdalo nepríjemné. Nemyslíte si, že stačí plniť len vôľu vašich predstavených.[65] Tým ešte nie je všetko urobené. Ak musíte udeľovať iným príkazy, potom nie tak, aby ste nerešpektovali chápanie podriadeného. Myslite na to, že je to Boh sám, čo vám to alebo ono prikazuje.

Od mladosti obdivovala Božiu veľkosť a majestát. Na druhej strane si uvedomila ľudskú malosť. V tomto postoji ducha sa rada podrobila prianiam a radám, ako aj nariadeniam svojho duchovného vodcu a biskupa.

Keď si to záujem diela vyžadoval, trvala na zachovávaní svojich príkazov. Ale robila to s jemnou taktnosťou a bez toho, aby zranila u podriadeného cit pre česť.[66]

Po slávnostnej ceremónii sa jedna z noviciek prihovorila sestre Alfonze Márii a všetky, vrátane postulantiek, jej sľúbili poslušnosť.

Aký zámer má táto mala skupina, ktorá sa vo viere zhromažďuje okolo Alžbety a čo v nich žije?

V každej epoche dejín Cirkvi boli založené také skupiny kresťanov a kresťaniek, ktoré svojím vlastným príkladom prebudili v iných túžbu lepšie zodpovedať ich krstnej milosti a vážnejšie žiť podľa evanjelia. Duchovná skúsenosť, Božie Slovo, ktoré zmenili ich život, nachádzajú odozvu v srdci ďalších kresťanov a tak vytvárajú duchovnú rodinu okolo tých, ktorí sa stávajú zakladateľmi a zakladateľkami bez toho, aby si to uvedomovali. Tak isto je to aj u jednoduchej mladej ženy Alžbety Eppingerovej.

Program života, ktorý teda zakladatelia vytvárajú, môže byť len vyjadrením osobitného svetla, ktoré sa im naskytne!

---

[65] LUTTENAUER, J.: *Myšlienky Matky Alfonzy Márie – poslušnosť.* 2005, s. 50.
[66] GUTH, A.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* 2004, s. 84-86.

Vieme, že malé dievča z Niederbronnu sa stretlo s krížom Ježiša Krista; otrasená týmto obrazom, je Alžbeta preniknutá tajomstvom spásy, ktoré sa naplnilo v Ježišovi Vykupiteľovi. Celá jej životná cesta je jediným rozjímaním o tajomstve Božej lásky, ktorá sa zjavuje a dáva sa všetkým ľuďom, ktorí ju často nepoznajú. Jedinou snahou, ktorá žije v jej srdci je, aby túto lásku poznali všetci.[67]

Toto je pôvodný zámer, základný kameň založenia nového rehoľného inštitútu, ktorý prijíma meno Sestry Božského Vykupiteľa.[68]

Toto je prijaté v Prvých pravidlách, ktoré boli vydané v roku 1849.
Najprv je zdôraznená požiadavka rozjímať nad Najsvätejším Srdcom Ježišovým, ako je to predstavené v evanjeliu. Ono je človekom medzi ľuďmi. Ježiš je pozorný a súcitný Boží syn, ktorý sa zjavuje vo svojich konaniach a vo svojich slovách a ukazuje nám, že Boh všetkých miluje. Každému dáva nádej a život a uskutočňuje Božie prisľúbenie. Učeníkov pozýva, aby ako oni boli - dobročinným samaritánom- tým, že hovorí: *„Choď a rob podobne!“* (Lk 10,37).

Nechať sa naplniť Ježišovou láskou; od neho sa učiť milovať, ako On miloval, slúžiť ako on slúžil; skutky, ktoré Ježiš robil ľuďom, robiť ďalej: toto je zámer, ktorý má určovať život Sestier Božského Vykupiteľa.[69]

V úplne sa darujúcom srdci majú Sestry Božského Vykupiteľa svojou existenciou a postojom spolupracovať na vykúpení, keď učia ľudí Boha spoznávať a vnímať sa ako Bohom milované deti. Na všetkých miestach, v každej situácii majú vidieť, spolucítiť, prijímať, slúžiť a počúvať Pánovo Slovo: *„Čo ste urobili jednému z mojich najmenších, mne ste urobili“* (Mt 25,40).

Táto cesta rozjímania v konaní je zahrnutá v konštitúciách, ktoré si už celé generácie Sestier Božského Vykupiteľa odovzdávajú.
„Duch dcér Božského Vykupiteľa má byť duchom Ježiša Krista. Celý ich život sa má riadiť podľa tohto božského vzoru. Jeho duch ich má celé oživovať a tak úplne prenikať, aby sa prejavoval vo všetkých ich slovách a skutkoch. Každá sestra má môcť povedať s apoštolom: *„Nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus“* (Gal 2,20)., aby sa tak v celom jej bytí zjavoval život Ježiša Krista.“[70]

Biskupom A. Rässom bola menovaná za prvú generálnu predstavenú, takto matka Alfonza Mária viedla kongregáciu 18. rokov, počas ktorých vzbudzovala v ženách

[67] PERINN, J. M.: *Leben von Mutter Alfons Maria von einer ihrer Tochter.* Alsatia, 1948, s. 186.
[68] CRISTIANI, L.: *L´Extatique de Niederbronn.* Fayard, 1958, s. 122.
[69] Najprv nazývané Dcéry Božského Vykupiteľa no neskôr premenované, aby sa vyhlo zámene s inou kongregáciou.
[70] Prvé pravidlá Kongregácie Sestier Božského Vykupiteľa. I, III. Niederbronn, 1849, s. 2.

rôznych národností silnú túžbu pomáhať všetkým ľuďom poznávať lásku Krista. Vo svojom apoštolskom zápale z záchranu duší nebola ušetrená utrpenia, opovrhnutia a námietok nepriateľov, ale Ježiš ju potešoval slovami: „Trp, mlč a modli sa!“ a na inom mieste jej hovoril: „toto je moje dielo!“[71]

Spoločenstvá sa rýchlo zväčšovali vo Francúzsku, Nemecku, Rakúsku, Maďarsku a zároveň rozširovali charitatívne diela podľa miestnych potrieb. Kongregácia sa rozšírila aj mimo územia Francúzska.

3.4 CHARIZMA MATKY ALFONZY MÁRIE

Charizma je predovšetkým zjavením Boha. Vo vnútri tohto Božieho odhalenia človek odhaľuje seba. Skúsenosť s Bohom a objavenie charizmy sú dve neoddeliteľné veci. Preto na začiatku histórie každého rehoľného spoločenstva nájdeme špecifickú skúsenosť s Bohom, ako ju prežíval zakladateľ, a ktorá sa vždy vyznačuje nejakým zvláštnym aspektom Božskej existencie alebo nejakou stránkou Kristovej ľudskej prirodzenosti. Každá charizma je obsiahnutá vo Svätom Písme.

Rehoľné rodiny existujú práve vďaka tomu, že na ich začiatku niekto intenzívne prežíval túto hlbokú a osobitnú skúsenosť s Bohom. Sú živé do tej miery, s akou dnes darom Ducha ďalší ľudia prežívajú túto skúsenosť.

Človek zasvätený Bohu „sa rodí“ práve tu, kde začína objavovať svoje „ja“ vo vnútri tajomného vzťahu s Bohom a dovolí, aby sa „premodlené“ tajomstvo stalo zdrojom jeho identity. Môžeme teda povedať, že modliť sa je prvotná činnosť človeka, pretože skúsenosť s Bohom predchádza poznaniu seba samého.

Modlitba je príťažlivá, lebo sa v nej stále viac ujasňuje plán Otca a priťahuje človeka k sebe silou a dôkazom svojho slova. Toto všetko je mystika – Tajomné konanie Boha vo vnútri človeka. On je vynikajúci umelec, ktorý deň čo deň pracuje na svojom diele, aby sa stále viac podobalo jeho myšlienke. Projektantom je charizma a ľudia sú jeho majstrovské dielo. Takáto modlitba buduje ľudské ja. Pomaly, ticho, procesom neustáleho prenikania. Srdce, myseľ, vôľa, city... To všetko sa začína pretvárať vo svetle teofánie. Z rozjímania a kontemplácie Božieho slova sa rodí dôverný vzťah k Bohu a pocit jeho blízkosti.

Výrazné rozlíšenie medzi charizmou zakladateľa a charizmou inštitútu spočíva v troch aspektoch:

[71] LUTTENAUER, J.: *Myšlienky Matky Alfonzy Márie.* 2005, s. 18.

- duch, chápaný ako celok osobitostí, ktoré rozlišujú jeden inštitút od druhého
- spiritualita inštitútu, ktorá je špecifikovaná pre každý inštitút
- charizma ako osobitná milosť daná členom inštitútu, aby mohli realizovať svoje poslanie

Charizma inštitútu je rovnocenná jej poslaniu. Pre poznanie a osvojenie si charizmy je potrebný:

- návrat k prameňom, skúmanie dejín, počiatkov a tradície Kongregácie
- vnútorné upevnenie Kongregácie počnúc od koreňov
- prebudenie a motivovanie k novému nadšeniu a zápalu medzi členkami

Charizma je jedným z princípov obnovy a jedným zo spoľahlivých kritérií pre nové úlohy kongregácie.Stredobodom charizmy je Evanjelium. Stredobodom evanjelia je Kristus.[72]

Teda aj charizma Matky Alfonzy Márie má za stredobod Krista. *„Lebo jeden je Boh a jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi – človek Kristus Ježiš“* (1 Tim 2,5). *Kristus je „jeden potrebný“* (porov. Lk 10,42).

O začiatkoch svojho povolania a zasvätenia podáva staršia sestra svoje svedectvo: „Bolo som neposedné a všetečné dieťa. Mamka ma vyprevádzala do kostola s náležitým upozornením, ako sa mám správať. To som, ako vždy, zabudla a bavila som sa v kúte kostola, kde stávali deti. V tom ma niekto z detí upozornil: „Pozri sa!” Uvidela som rehoľnú sestru, ako šla zo svätého prijímania sústredene, so zloženými rukami. Tak silne to na mňa zapôsobilo, že som sa hneď vtedy v srdci rozhodla: „Aj ja sa stanem rehoľnou sestrou!” Bolo to ako v piesni: „Ó, Pane, aj na mňa si sa pozrel, tvoje ústa vyriekli moje meno...”

Svoje rozhodnutie som nosila dlho v srdci. Keď som to povedala mojej mame, jej odpoveď znela: „Ešte máš na to čas.” No ja som to brala ako súhlas. So svojou spolužiačkou som mala možnosť viackrát navštíviť sestričky. Po skončení základnej a meštianskej školy som sa k nim prihlásila. Prekážkou vstupu bola moja dlhodobejšia choroba. Ťažko som to niesla, ale s Božou pomocou som sa z nej dostala.

No obava, že sa k nim nedostanem, ma držala v stálej pokore a prosbe o Božiu priazeň. V srdci som sľubovala, že prijmem posledné miesto, budem znášať ťažké povahy a podobne, lebo toto bolo mojím veľkým problémom doma. Boh vypočul moje

[72] SEDLÁKOVÁ, A.: *Dielo sestier Božského Vykupiteľa na Slovensku podľa charizmy Matky Alfonzy Márie Eppingerovej*. Lublin, 2004, s. 70.

volanie a ako 17-ročná som mohla vziať kufrík do ruky, rozlúčiť sa s rodičmi a súrodencami a nastúpiť na novú cestu životom, ktorú Boh pre mňa pripravil..."[73]

Kristus, Vykupiteľ je stredobod života Matky Alfonzy Márie a jej sestier:
- vedieť prijať kríž, niesť kríž a položiť ho na oltár
- ukrižovaný Kristus – jediná cesta k OTCOVI – jediný PRAMEŇ
- pohľad na kríž – spása
- tajomstvo spásy vychádza z kríža – otvorené srdce – znak lásky

Spiritualita Matky Alfonzy Márie:
- pohľad upretý na Krista
- tento pohľad na kríž neostáva pri utrpení a smrti, vedie až k oslávenému Kristovi – okamih (Fil 2,8), (Jn 3, 14; 8, 28; 12,32-34)
- ďalší poznávací znak spirituality Matky Alfonzy Márie je pohľad na mŕtveho a zmŕtvychvstalého Krista
- Matka Alfonza Mária vždy prežívala umučenie Krista ako práve prítomný okamih
- prisľúbenie večnej slávy pomáha niesť a utrpenie
- pohľad na kríž je pritom smerodajný a priťahujúci
- ohlasovať evanjelium podľa ľudského chápania by znamenalo ukradnúť Kristovmu krížu jeho vykupiteľský obsah a hodnotu (porov. 1 Kor 1,17)
- toto potrebuje odvahu môcť preniesť tieto myšlienky do kresťanského konania
- totiž ľudské poznanie a schopnosti sú len prostriedkom na priblíženie sa ku KRÍŽU
- táto odvahu sa vyžaduje od každého, kto sa podujal nasledovať Krista
- obdivuhodná odvaha Matky Alfonzy Márie[74]
- meditácia o kríži je pre sestru Božského Vykupiteľa CESTOU

---

[73] Svedectvo rehoľnej sestry. (Porov. SEDLÁKOVÁ, A.: *Dielo sestier Božského Vykupiteľa na Slovensku podľa charizmy Matky Alfonzy Márie Eppingerovej*. 2004, s. 92).

[74] Walter Nigg – profesor na univerzite v Zürichu, jeden z najznámejších odborníkov na životopisy svätých o MAM píše a zdôrazňuje: *„Žena, ktorej ako mladému dievčaťu zamietli vstup do rehole, vo svojich 32 rokoch zakladá vlastnú kongregáciu, pričom je hlboko presvedčená o svojich chýbajúcich znalostiach a skúsenostiach. Dala sa však viesť slovami: „Netráp sa preto, že si nevzdelaná , lebo moje milosrdenstvo sa musí prejaviť skrze Teba. A odvtedy stále opakovala: „Môj dobrý Ježiš, urob všetko Ty sám, Ty vieš, že ja nič neviem."* Dať sa viesť takýmito pohnútkami nie je v žiadnom prípade vyhýbanie sa. Pre MAM to znamenalo všetko a bezvýhradne odovzdávať Ježišovi. Takáto pohnútka vedie k úplnému súhlasu s Kristom. „Nie že by som ho už dosiahlo, alebo žeby som bol už dokonalý, ale bežím, aby som sa ho niekedy zmocnil, ako sa aj Kristus Ježiš zmocnil mňa."(Flp 3, 12) „Nežijem už ja, ale vo mne žije Kristus" (Gal2, 20).
Walter Nigg sa narodil v roku 1903 vo Švajčiarsku. Bol evanjelickým teológom, profesorom cirkevných dejín na univerzite v Zürichu. Bol hagiografom. Zaujímal sa o tých, ktorí sa snažili žiť podľa evanjelia. Alžbete Eppingerovej venoval malé dielo pod názvom *Nenápadná svätica.* Zomrel v roku 1988.

- kríž a oltár sledujú jedinú líniu, je medzi nimi vzťah, „Máme oltár“ (Hebr 13,10); oltár má zmysel len vo vzťahu ku krížu
- v Starom zákone je oltár pamiatkou
- v Novom zákone je oltár pamiatkou kríža
- Kristov kríž jediný oltár (Hebr 7,27; 9,12-26;10,10; 1 Pt 3,18)
- Eucharistia slávená na oltári a pod krížom *„Toto robte na moju pamiatku...“* (Lk 22,19; 1 Kor 11,24-26)
- nie pasívna účasť, ale aktuálne Ježišovo sprítomnenie si Poslednej Večere
- oltár je miestom Eucharistie
- pamiatka kríža je miestom kde sa buduje Boží ľud
- jednota spoločenstva upevnená slávením Eucharistie
- oltár miesto, kde prichádza Pán - prameň spásy- stred nášho života
- obeta - náš život je do takej miery obetou, do akej v nás žije Boží Duch
- na prvom mieste prinášam seba ako obetu
- ako obetu kladiem na oltár priania a ľútosť – tieto dve veci nikdy neskončia, potom prinášam úspech, radosť, bolesť, biedu, hriechy ...
- meno Sestra Božského Vykupiteľa vyjadruje vlastné poslanie služobníčka vykúpenia
- poslanie kongregácie je o tajomstve vykúpenia meditovať, z neho žiť a iným pomáhať nájsť prístup k tomuto tajomstvu
- podstatou charizmy je meditovať o Vykupiteľovi a všade ho odhaľovať!

Posynodálna exhortácia Jána Pavla II. Vita consecrata hovorí o charizme: „Boh udelil zakladateľom a zakladateľkám mnohoraké dary. Týmto sa otvorili pôsobeniu Ducha Svätého, dokázali čítať znamenia čias a inšpirovaným spôsobom odpovedať na stále nové potreby. Veľa ľudí išlo v ich stopách, aby v svojej dobe dokazovali živú prítomnosť Ježiša – najdokonalejšieho zasväteného a apoštola Boha Otca.“[75]

Charizma zakladateľa musí byť teda orientačným bodom v rehoľných spoločenstvách a v živote jednotlivcov. Je to nadprirodzený dar prislúchajúci dynamike milosti, ktorý je darovaný osobám bez akéhokoľvek individualizmu a rozvíja sa alebo pokračuje vplyvom Ducha Svätého v každom jednotlivo.

V zachovaní charizmy je záruka budúcnosti. Duch účinkuje v sestrách, aby priľnuli ku spoločenstvu a vydávali svedectvo o obnove. Charizma chce byť tam, kde žije

[75] JÁN PAVOL II.: *Vita Consecrata.* Trnava : SSV, 1996, s. 16-17.

spoločenstvo a chce, aby ju ono vyjadrovalo. Je jedným z princípov obnovy a jedným zo spoľahlivých kritérií pre nové úlohy kongregácie.[76]

Svedectvo života a poučenia Matky Alfonzy Márie vzhľadom na charizmatickú identitu v lone Cirkvi tvoria najdrahšie dedičstvo, ktoré sestrám Božského Vykupiteľa, zanechala. V priebehu dejín tejto kongregácie, nevnímajúc niektoré obdobia krízy a dezorientácie, mala vždy tú charizmu, ktorú prijala.

K preskúmaniu toho, či sestry kráčajú líniou, ktorú im naznačila zakladateľka, prispôsobujúc sa časovým pomerom doby a zmeneným okolnostiam, slúžili generálne kapituly[77] kongregácie. V rokoch 1975, 1981 a 1987 dali generálne kapituly impulzy k pokoncilovej obnove kongregácie a jej prispôsobenia sa dobe v súlade s charizmou založenia.[78]

Aj dnes stoja tí, ktorí prijali charizmu Matky Alfonzy Márie do svojho života, pred opätovaným prehodnotením vernosti a žitia tohto daru, ktorý im bol zverený.

S pohľadom upretým na Krista chcú najskôr premieňať svoj život a potom ho priniesť ako obetu za bratov, aby bolo „všetko skrze Boha v Bohu a pre Boha k jeho väčšej cti a sláve a pre spásu duší“.[79]

---

[76] SEDLÁKOVÁ, A.: *Dielo sestier Božského Vykupiteľa na Slovensku podľa charizmy Matky Alfonzy Márie Eppingerovej.* 2004, s. 33.

[77] Generálna kapitula je mimoriadnou autoritou a smerodajným zhromaždením kongregácie. Kongregáciu zastupujú v jej úplnosti členky oprávnené zúčastniť sa na nej. Generálna kapitula je výrazom a prostriedkom jednoty celej kongregácie. S dôverou v pomoc Ducha Svätého sa generálna kapitula snaží vykonať opatrenia a vyniesť rozhodnutia potrebné pre dobro kongregácie a na splnenie jej poslania. Porov. *Konštitúcie a direktórium Sestier Božského Vykupiteľa.* Rím : Generalát SDR, 1997, 8. kap., s. 173-174.

[78] KRIŠTOFOVÁ, K.: *Naša charizma v dejinách.* Rím : Generalát SDR, 2004, s. 2.

[79] LUTTENAUER, J.: *Myšlienky Matky Alfonzy Márie.* s. 18. (pozn. autora: P. Luttennauer CSsR, bol vicepostulátorom pre proces blahorečenia matky zakladateľky v Oberbronne a v roku 1955 navštívil Rakúsku provinciu, kde mal v troch spoločenstvách tejto kongregácie exercície).

4 VÝVOJ KONGREGÁCIE

4.1 Osamostatnenie v roku 1866 – Viedeň, Šoproň, Würzburg

Dejinné udalosti a obrovské zmeny v každej oblasti v druhej polovici 19.storočia politické, spoločenské, hospodárske a zvlášť ideologické tvorili pozadie, na ktorom sa odohrávalo osamostatnenie domov od materského domu v Niederbronne. Na jednej strane nemalú úlohu zohrávala skutočnosť, že v cirkevnom práve nebolo ani presné stanovené postavenie rehoľných sestier vo všeobecnosti a nebolo ani zrejmé, komu mali byť sestry na území tej-ktorej diecézy podriadené. Platilo pravidlo, že zodpovednosť za činnosť a komunitu sestier v diecéze nesie príslušný biskup.

Predstavená komunity vo Viedni, sestra Teofila, žiadala od matky zakladateľky dovolenie zriadiť noviciát vo Viedni. Matka Alfonza sa veľmi snažila o zachovanie ducha jednoty a naliehala na jednotlivé spoločenstvá, aby formácia rehoľného dorastu prebiehala v materskom dome v Niederbronne.

Koncom apríla 1865 napriek svojmu zdravotnému stavu navštívila Viedeň a začiatkom mája zavítala aj do Šoprone. Sama sa chcela presvedčiť o situácii a činnosti svojich sestier. Mladé záujemkyne o rehoľný život z týchto krajín, ktoré chceli vstúpiť do kongregácie, narážali zvlášť na finančný problém. Nemohli si cestu do Niederbronnu zaplatiť. Táto zvláštna situácia vyústila do osamostatnenia domov vo Viedni, Würzburgu a Šoproni. Dňa 29. januára 1916 sa z viedenskej vetvy osamostatnila ešte aj komunita v Bratislave.[80]

Dňa 19. mája 1863 na pozvanie Biskupa Jána Šimora prišli štyri sestry z komunity vo Viedni do Šoprone. Dočasne sa ubytovali v dome, ktorý patril biskupskému dvoru v Györi.

Predstavenou domu bola sestra Basilissa Gürtler (1863 - 1871) a do komunity okrem nej patrili sestry Fidelis, Hilária a Roberta. Sestry sa starali o siroty. V druhom roku svojho pôsobenia vedeli, že dom, v ktorom bývajú, už priestorovo nepostačuje. Vo februári 1865 sa už starali o 102 sirôt. Dňa 31. mája 1866 získali väčší dom na ulici za múrmi č. 8, ktorý ostal až do roku 1950 materským domom tejto kongregácie. V tom čase mala komunita v Šoproni 26 sestier.[81]

V roku 1866 sa osamostatnil od Niederbronnu dom vo Viedni. Sestra Basilissa ako predstavená cítila, že jej srdce je v materskom dome v Niederbronne, ale sirotinec jej

[80] Vtedy Pozsony.
[81] KRIŠTOFOVÁ, K.: *V službách Vykupiteľa. Dejiny Slovenskej provincie SDR.* Spišská Nová Ves : Slovenská Provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2004, s. 19.

robil starosti. Matka zakladateľka si praje, aby sa sestry vrátili do materského domu. Niekoľké aj tak urobili. V Šoproni v tom čase ostáva 13 sestier, čo už nestačí na udržanie sirotinca, preto sestra Basilissa prosí biskupa Jána Šimora[82] o dovolenie obliecť päť kandidátok.

Ostrihomský arcibiskup J. Šimor dáva k tomu 27. decembra 1866 dovolenie a 21. januára 1867 je v Šoproni prvá obliečka.

Dňa **13. júna 1867** arcibiskup J. Šimor vydáva dekrét, (Príloha C) ktorým ustanovuje samostatnú kongregáciu so sídlom v Šoproni a tým aj jej nezávislosť od materského domu v Niederbronne.

Zároveň ju podriaďuje pod svoju jurisdikciu. Dôvody tohto zriadenia sú tieto: „Nedostatok sestier vzhľadom na vzdialený noviciát a s tým spojené finančné zaťaženie domu.“[83]

Dňa 11. apríla 1866 získala kongregácia pápežské právo. Dňa 7. novembra 1865 podal biskup A. Räss patričnú žiadosť do Ríma. Pri tejto príležitosti sa v Oberbronne 12. júna 1866 slávilo. Vtedy bolo 400 sestier v približne 76 domoch. Kongregácia mala pápežské právo[84], hoci bola pomerne malá. Na slávnosti kázal Ignác Simonis[85], ktorý od roku 1872 až do roku 1903, bol tamojším superiorom[86]. Matka Alfonza Mária predpovedala: On bude raz dlhoročný vodca kongregácie.

---

[82] Ján Šimor – diecézny biskup v Györi (Maďarsko).

[83] Dekrét o osamostatnení. (Biskupský archív), 1867, Györ.

[84] Pápežské právo – t.z. že ju formálnym dekrétom schválila Apoštolská stolica; je to zaznamenané aj v Kódexe kanonického práva z roku 1983 kán. 589.

[85] Ignác Simonis – narodil sa 12.3. 1831 v mestečku Ammerschweier v hornom Alsasku. Jeho otec František Jozef Simonis, matka Agáta Schwindenhammer boli majetní vinohradníci, preto svojmu jedinému synovi mohli dovoliť študovať na akejkoľvek škole. V malom seminári v Štrasburgu začal Ignác svoje štúdia latinčiny, po ukončení ktorých vstúpil so štrasburského seminára. Vo veku 21 rokov v roku 1852 absolvoval teologické štúdia. Bol vysvätený až v júni roku 1854. V októbri 1866 prijal miesto farára v Rixheime. Pre svojich farníkov sa stal vzorným farárom. Pre mládež bol podporou a učiteľom, pre rodičov stále pripraveným poradcom a pre deti bol dôverným priateľom.
V roku 1872 prevzal vedenie kongregácie a Boh to požehnával. Vo svojich 42 rokoch bol mužom zrelého veku. Bol nositeľom všetkých potrebných vlastností pre nový úrad. Prenikavú silu ducha spájal so svojou železnou vôľou, ktorú neodstrašila žiadna prekážka. V hlbokej zbožnosti spájal rozum a ducha, takže mal obdivuhodnú schopnosť poznať ľudské duše. Tieto vlastnosti prežiarené nekonečným duchom obeti urobili z neho rodeného formátora.
Nový spirituál si hneď od začiatku získal dôveru spoločnosti. Videl, že keď chce viesť kongregáciu z ťažkostí, v ktorých sa ocitla a priviesť ju k novému rozvoju, nemôže sa uspokojiť s pasívnym pôsobením svojho predchodcu farárom Dávidom Reichardom. Najprv svoju pozornosť upriamil na celkové obnovenie ducha jednoty, pretože to bolo najviac a dosť dlho v ohrození. Pod vplyvom jeho silnej osobnosti sa mu to podarilo nad očakávanie veľmi rýchlo. Od chvíle, keď sa stal superiorom kongregácie vkladal všetku svoju energiu a silu do služby diela, ktoré mu bolo zverené. Nezištne sa snažil o jeho vzrast a nechýbalo mu Božie požehnanie.

[86] Biskup ho oficiálne poveril pomáhať zakladateľke pri založení a radení rehole zvlášť v duchovnom vedení.

Radosť, s ktorou generálna predstavená a jej verný dlhoročný pomocník superior J.D. Reichard oslavovali predtým opísaný sviatok schválenia, bola zakrátko zakalená. Totiž tri kvitnúce, nádejné spoločenstvá sa osamostatnili od materského domu. Osamostatneniu domu vo Würzburgu[87] napomáhal tamojší biskup Stahl.[88]

K osamostatneniu domu vo Viedni prispel kardinál Rauscher.[89] Predstavená v Šoproni nasledovala príklad domu vo Viedni. Pre zakladateľku to bolo veľké, vari najväčšie vonkajšie utrpenie v živote. Osamostatnenie od materského domu v Niederbronne spôsobovalo sestrám veľké duševné utrpenie, neistotu a starosť o budúcnosť. S týmto novým začiatkom sa spájala aj veľmi trpká chudoba. Jediným východiskom bolo iba chodenie po žobraní.

Aj napriek tomu, že politické pomery a rozhodnutie vtedajších cirkevných predstaviteľov spôsobili rozvetvenie pôvodnej kongregácie, predsa láska ku kolíske – niederbronnskému materskému domu - zostala živá a dodnes rozohrieva srdcia všetkých sestier Matky ALFONZY Márie.

Vzniklo 5 vetiev:

- Niederbronn,
- Viedeň,
- Würzburg,
- Bratislava,
- Šoproň

Šopronská vetva, do ktorej patrí Slovenská provincia, si zachovala pôvodné meno, konštitúcie a z časti aj oblečenie (až na malé zmeny). Zachovala si svoj charakteristický ráz a pôvodného ducha – lásku k chudobe, nenáročnosť, skromnosť v osobnom živote, ráznosť a veľkodušnosť, zvlášť, keď ide o dobro kongregácie a bezhraničnú dôveru v Boha. Vzájomné vzťahy a styky sestier zo všetkých vetiev sú čulé a slúžia k prehĺbeniu a udržiavaniu pôvodného ducha zakladateľky.[90]

---

[87] Nemecko.
[88] Diecézny biskup vo Würzburgu, ktorý osamostatnil dom sestier Vykupiteliek od Niederbronnu., spočiatku bola kongregácia diecézneho práva a tak patrila pod jeho správu.
[89] Rauscher - diecézny biskup Viedne (Raskúsko).
[90] SEDLÁKOVÁ, A.: *Dielo sestier Božského Vykupiteľa podľa Matky Alfonzy Eppingerovej.* 2004, s. 56-57.

4.2 ZRIADENIE PROVINCIÍ A KOMUNÍT

Po vytvorení nových politických hraníc v roku 1918, teda po vzniku Rakúska, Maďarska a Československa, ako aj na návrh Kongregácie pre rehoľníkov v Ríme, začalo vedenie kongregácie uvažovať o zriadení provincií.

Dňa **16. februára 1924** Kongregácia pre rehoľníkov v Ríme udelila dovolenie zriadiť maďarskú, rakúsku, československú a americkú provinciu. (príloha D)

Kolískou novovzniknutej československej provincie sa stal Flengerov[91] ústav v Nových Zámkoch. „Flengerov ústav bol široko-ďaleko známy a bol obľúbenou školou s vyhľadávaným internátom, odbornými učiteľkami v učilišti pre všetky vrstvy a stavy. Dievčatá tu dostávali disciplinovanú výchovu, dôkladné odborné znalosti, hudobné vzdelanie a jazykový výcvik.[92]

Nové komunity zriaďovala generálna predstavená sestra **Stanislava Steinmayer.**[93] Kongregácia mala v tom čase 70 sestier a 7 kandidátok na rehoľný život.

Prehľad novootvorených domov na území terajšieho Slovenska:

Nové Zámky:

1875 – škôlka svätého Jozefa Pod Kalváriou (4 sestry)

1881 – Šimorov ústav (12sestier)

1900 – Flengerov ústav (meštianska škola, neskôr ľudová škola 20 sestier)

1905 – 1921 nemocnica (6 sestier)[94]

Tvrdošovce:

---

[91] Michal Flenger – bol dobrodinec ústavu, slobodný obchodník, ktorý zanechal svoje dedičstvo na účel výchovy a vo svojom testamente píše: „*Zanechávam 10 000 forintov na 5% úrok pre vyššiu dievčenskú školu, v ktorej by dospievajúce dievčatá mohli dostať nielen dôkladnú náboženskú a mravnú výchovu, ale aby sa učili aj domácim prácam – šitiu, vareniu, ručným prácam, pečeniu chleba ako aj morálke príkladných panien a žien.*“ Mestská rada si vysoko vážila dar Michala Flengera a v roku 1858 pomenovala po ňom jednu ulicu mesta Nové Zámky. In: *Kronika spoločenstva v Nových Zámkoch.*

[92] Z Kroniky Jozefa Vagovitsa, Nové Zámky.

[93] Stanislava Steinmayer – bola v úrade generálnej predstavenej od roku 1885 až do roku 1921. Počas svojho úradného obdobia sa zaslúžila o rozvoj kongregácie (IN: *Kronika slovenskej provincie SDR.* Spišská nová Ves). Založila 33 komunít a prevzala prácu v 11 nemocniciach a to vďaka vzrastajúcemu počtu sestier, ktorý dosiahol číslo 462 v 56 komunitách.

V rokoch 1887 – 1888 sa pokúsila o pripojenie k niederbronnskej kongregácii. Diecézny biskup Zallka však každú snahu o pripojenie sestier ku kongregácii v Niederbronne zmaril. Len bezpodmienečná dôvera v božiu prozreteľnosť jej pomohla niesť ťarchu zodpovednosti. Zomrela 26. marca 1940 v Šoproni.

[94]Jednou z týchto sestier bola sestra Rozamunda, ktorá trpela na TBC chrbtice a musela byť celá len v korzete. Trpela veľkými bolesťami, ale napriek tomu sa 30. apríla 1913 vydala ešte s dvoma ďalšími spolusestrami na púť do Lúrd. Všetci ju cestou ľutovali, že umrie. Keď ju 7. mája 1913 v Lurdoch ponárali do vody pomocou plachiet, muselo pritom asistovať 5 osôb, jeden držal hlavu, druhý nohu atď. a chrbtica s krčným stavcom už dávno vypovedali službu. Niekto z prítomných osôb sa ticho, ale zreteľne modlil: Pane, daj jej šťastné skonanie. Na druhý deň však prišla sestra Rozamunda k soche Panny Márie v jaskyni a ďakujúc kričala: „Som zdravá, som zdravá“. Po dôkladnom vyšetrení to vyhlásil aj hlavný lekár vyšetrovacej komisie v Lurdoch. Panna Mária tak poctila Túto kongregáciu zázrakom uzdravenia v čase, keď si sestry pripomínali 50. výročie príchodu do Šoprone. Sestra Rozamunda po uzdravení pracovala v nemocnici V Nových Zámkoch.

1888 – ľudová škola (9 sestier, 2 novicky)

Prešov:

1889 – nemocnica „pod Prešovskou bránou“ (25 sestier, 2 novicky)

Nesvady:

1892 – ľudová škola (7 sestier, 1 novicka)

Bardejov:

1902 – nemocnica (9 sestier)

Banská Bystrica:

1909 – kňazský seminár

Rožňava:

1913 – biskupská nemocnica (20 sestier)

Dobšiná:

1917 – Duschekov ústav[95] (4 sestry, 2 novicky)

Za prvú provinciálnu predstavenú slovenskej provincie vymenovala generálna predstavená sestru **Ildefonzu Brezstyakovú**.[96] Potvrdenie o schválení provincií[97] podpísal prefekt Kongregácie pre rehoľníkov kardinál Laurenti. Sestry svojim zápalom na poli apoštolátu vedeli nadchnúť mladé dievčatá pre povolanie k rehoľnému životu. Svedčil o tom fakt, že v mladej provincii sa zakrátko prihlásilo na rehoľnú formáciu osem dievčat.

Predstavené vedeli, že popri bohatej apoštolskej činnosti je potrebné mať vlastný provinciálny dom. Provincia mala vlastný dom, ale naďalej sa musela boriť s mnohými ťažkosťami. Sestry však dôverovali Bohu. Túto dôveru sestier Pán odmeňoval stále väčším počtom kandidátok na rehoľný život.[98]

---

[95] Duschekov ústav založil Alojz Duschek spolu s farárom Szuszayom v Dobšinej. 50 000 korún získal a v zakladajúcej listine výslovne uvádza, že peniaze venuje na zriadenie školy pre dobšinskú mládež. Dňa 15. septembra 1917 prišli prvé sestry zo Šoprone do Dobšinej a boli maďarskej národnosti. Po vzniku Slovenskej provincie ich vo vyučovaní nahradili slovenské sestry. In: *Archív SDR.* Spišská Nová Ves.

[96] Sestra Idelfonza – narodila sa 19.marca 1882 v Nových Zámkoch. Tu spoznal sestry a počula Božie volanie stať sa rehoľnou sestrou. Do kongregácie vstúpil v Šoproni, kde pokračovala v rehoľnej formácii. Po jej ukončení vyučovala v Maďarsku a neskôr v Tvrdošovciach. Úrad provinciálnej predstavenej zastávala 14 rokov (1924-1938).

[97] Maďarská provincia mala 35 domov, 301 sestier a 30 noviciek a sídlo v Šoproni (v roku 1939 bola rozdelená na dve provincie, jedna mala sídlo v Šoproni a druhá v Budapešti); Rakúska provincia mala 10 domov, 35 sestier a sídlo v Eisenstadte; Československá provincia mala 8 domov, 58 sestier a sídlo v Nových Zámkoch; Americká provincia mala 5 domov, 19 sestier a sídlo v Elizabeth v štáte Pennsylvánia; Juhoslovanská provincia mala 2 domy, 30 sestier a sídlo v Subotici. In: *Archív Generalátu,* Rím.

[98] KRIŠTOFOVÁ, K.: *V službách Vykupiteľa Dejiny Slovenskej provincie SDR.*. 2004, s. 34.

Vďaka pribúdajúcemu dorastu a po jeho dôkladnej formácii provinciálna predstavená mohla postupne otvoriť štrnásť nových komunít:

Čičov

1924 - Materská škôlka, Ľudová škola (5 sestier)

Košice

1926 - Kňazský seminár (3 sestry)

Spišská Sobota

1927- Nemocnica (11 sestier)

Spišská Nová Ves

1927- Ľudová škola, neskôr Obchodná škola, Dievčenské gymnázium, ošetrovanie chorých

Jasov

1929 vedenie domácnosti u pátrov a premonštrátov

Komárno

1929 - Malý seminár (6 sestier)

Tešedíkovo

1931- Ľudová škola (4 sestry)

Trstice

1931- Ľudová a materská škola (4 sestry, 2 novicky)

Čalovo -Veľký Meder

1931 - Škola (3 sestry)

Spišská Kapitula

1932 - Kňazský seminár, internát Učiteľského ústavu (5 sestier, 1 novicka)

Bratislava

1932 - Charitas (23 sestier, 3 novicky)

Turzovka

1933 - Útulok (2 sestry, 1 novicka)

Rožňava

1934 - Malý seminár (2 sestry, 1 novicka)

Starý Smokovec

1936 - Ozdravovňa Charitasu (4 sestry)[99]

[99] KRIŠTOFOVÁ, K.: *V službách Vykupiteľa. Dejiny slovenskej provincie SDR.* 2004, s. 36-43.

Hoci po vzniku ČSR v roku 1918 pripadli Nové Zámky Slovensku, predsa nebolo možné povedať, že by situácia na južnom pohraničí Slovenska bola až taká bezpečná. Predstavené začali uvažovať o zriadení domu viac vo vnútrozemí. Do úvahy prišla Spišská Nová Ves. Ako sa tam sestry dostali?

Pri zbieraní milodarov na stavbu provinciálneho domu v Nových Zámkoch našli sestry práve v Spišskej Novej Vsi veľkú podporu u tamojšieho opáta Františka Roľného. Návšteve sestier sa veľmi potešil a pozval ich do tohto mesta vyučovať do Meštianskej školy. Dňa 8. júna 1927 prosila provinciálna predstavená sestra Ildefonza oficiálne listom spišského biskupa Jána Vojtaššáka[100] o povolenie založiť komunitu v Spišskej Novej Vsi, kde by sa sestry venovali vyučovaniu mládeže a podomovému ošetrovaniu osamelých a chorých ľudí.

Sestry dostali k dispozícii budovu postavenú v empírovom slohu[101] uprostred mesta v blízkosti kostola. Hneď po príchode začali s vyučovaním v Rímskokatolíckej meštianskej škole a neskôr aj v Ľudovej škole. V roku 1939 založili Rehoľné dievčenské gymnázium. V dôsledku neustále stúpajúcemu počtu žiačok zriadili aj dievčenský internát. Škola mala veľmi dobré meno v širokom okolí a navštevovali ju dievčatá z rôznych spoločenských vrstiev.

Po určitom čase sa podarilo získať dovolenie na otvorenie Jednoročnej a neskôr aj Dvojročnej obchodnej školy. Internát mal sídlo v dome na Štefánikovom riadku (terajšia Zimná ulica 66). Súčasne tam bol aj byt sestier.
V rokoch 1939 - 1940 bola k nemu dobudovaná prístavba – zadný trakt.

V roku 1938 po pričlenení južného Slovenska k Maďarsku sestry stratili sídlo provincie v Nových Zámkoch spolu s ďalšími štrnástimi domami. Na Slovensku zostalo osem domov. Ústredným domom provincie sa stal kláštor v Spišskej Novej Vsi.

V septembri 1939 zachvátila svet hrôza 2. svetovej vojny. Všade sa šíril strach, neistota, bieda a utrpenie každého druhu. Napriek tomu sa počas vojny počet diel i sestier zväčšoval.

---

[100] Ján Vojtaššák – narodil sa 14. novembra 1877 v Zákamennom v náboženskej roľníckej rodine. Základnú duchovnú výchovu dostal Ján od matky, ktorá ho naučila modlitby, ale aj to, aby ich spájal s plnením svojich detských povinností. Študoval na gymnáziu, po skončení bol roku 1895 prijatý do kňazského seminára, kde začal študovať posvätnú teológiu. Vojtaššák bol vysvätený za kňaza 1. júla 1901. Od svojej kňazskej vysviacky v júli 1901 do roku 1910 bol na deviatich kaplánskych miestach. Dňa 16. novembra 1920 bol Svätou stolicou menovaný na biskupa na Spiši. Svoj život dožíval v dome pre starých a chorých kňazov v Senohraboch pri Prahe. Bol to život ako vo vyhnanstve. Tam 4. augusta 1965 odovzdal Pánovi svoju dušu. Porov. LETZ, R. – ŠTURÁK, P.: *Boli soľou i svetlom.* Trnava : SSV, 2001, s. 99-132.

[101] Budova postavená uprostred námestia v empírovom slohu bola v päťdesiatych rokoch zbúraná a na jej mieste bol postavený v roku 1957 Pamätník osloboditeľov. Porov. KRIŠTOFOVÁ, K.: *V službách Vykupiteľa.* 2004, s. 46.

V roku 1941 vstúpilo do noviciátu štrnásť sestier a boli otvorené nové domy:

Dolný Smokovec - rekreačné stredisko pre deti z Bratislavy. Sestry tu viedli tzv. Zimnú školu. Neskôr dom slúžil na exercície;

Bratislava – Koliba – sestry viedli dom pre školopovinné deti na denný pobyt

Bratislava – Lamač - bol tam detský domov „Detská budúcnosť" určený pre deti, ktorých matky boli zamestnané a ich manželia museli narukovať;

V Baťovanoch[102] prevzali úlohu ošetrovania v novozriadenej nemocnici

V Bardejove bol zriadený dievčenský a chlapčenský internát a domov pre starých ľudí.

V Prešove bol tiež dom pre starých ľudí.

V Bardejovských kúpeľoch viedli sestry v rokoch 1943-1945 exercičný dom, vyučovali náboženstvo a pracovali v kúpeľnom dome Astória.

V roku 1990 po prvých slobodných voľbách v našej krajine nastúpila vláda, v ktorej pôsobili aj kresťanský demokrati. Pri schvaľovaní nových zákonov vláda pamätala na reštitučný zákon. Všetky rehole žiadali o navrátenie budov svojich kláštorov, ktoré im v rokoch totality boli vzaté.

Vedenie slovenskej provincie požiadalo o budovy kláštorov v Raslaviciach[103], kde určitý čas bol hostinec, a potom už len chátrali, v Spišskej Novej Vsi, kde sídlila naposledy Poľnohospodárska učňovská škola a v Nových Zámkoch. Oprava kláštora v Spišskej Novej Vsi trvala takmer dva roky. Šestnásť sestier pomáhalo pri úpravách domu a nedočkavo čakali na ukončenie opravy.

Dňa 20. novembra 1993 posvätil dokončenú časť domu Mons. Andrej Imrich, spišský pomocný biskup. Kláštor zasvätil svätej Alžbete, parónke Kongregácie SDR a chudobných.

---

[102] Terajšie Partizánske.

[103] Raslavice boli najstaršou usadlosťou Šariša a najstaršia správa o nich sa nachádza v donačnej listine kráľoviča Štefana z roku 1261. Dokonca sa tu našla minca uhorského kráľa Štefana II. (1116-1131). Budova, kde mali sestry bývať, bol barokový kaštieľ z 18. storočia, ktorý predali maďarskí majitelia Dcéram Božského Vykupiteľa.

4.3 TERAJŠIE MIESTA PÔSOBENIA SESTIER

Život provincie sa začal pomaly obnovovať so všetkým, čo k tomu patrí. Od roku 1993 provincia začala aktívne a organizovane pôsobiť:

→ v pastorácií povolaní

→ v organizovaní exercícií pre dievčatá počas letných prázdnin

→ vo vyučovaní na školách

→ v katechéze

→ v komplexnej starstlivosti o staršie a choré sestry

→ pri ošetrovaní chorých v nemocniciach

→ v podomovom ošetrovaní

→ v kňazských seminároch

→ v exercičnom dome

→ vo vedení domácnosti na farských úradoch

→ v pastorácii Rómov

→ v organizovaní rozšíreného členstva „Duchovnej rodiny"

→ organizovaní duchovných cvičení pre rodičov sestier a civilných spolupracovníkov

Pri každom spoločenstve sestry venovali a venujú veľkú pozornosť výchove dievčat. Dňa 28. apríla 1994 bola generálnou predstavenou Emeliou Grebnerovou do úradu provinciálnej predstavenej menovaná sestra Emanuela Mindová.[104]

Ošetrovať, vyučovať, potešovať, obetovať sa celým srdcom a mať pritom navznešenejší cieľ – zachraňovať človeka pred biedou hriechu – to bolo a je odkazom zakadateľky Matky Alfonzy Márie.

Tento odkaz dnes na Slovensku sestry napĺňajú v týchto komunitách :

- Badín - Kňazský seminár
- Bratislava – Nemocnica - ošetrovanie, vyučovanie
- Bratislava – Puškinova ul. - vedenie pátrov redemptoristov
- Košice - Kňazský seminár
- Košice – Geriatria - ošetrovanie chorých
- Levoča - vyučovanie, podomové ošetrovanie
- Levočská Hora - Exercičný dom
- Nesvady - dom pre staršie a choré sestry, vyučovanie
- Raslavice - podomové ošetrovanie, dom pre staršie a choré sestry

[104] Do úradu provinciálnej predstavenej nastúpila 1. júna 1994 . Tento úrad zastávala až do roku 2006 v Spišskej Novej Vsi. Na jej miesto nastúpila Sestra Mária Školastika Štutíková.

- Snina - vyučovanie, práca s Rómami
- Spišská Nová Ves - provinciálne vedenie SDR, vyučovanie, podomové ošetrovanie
- Spišské Vlachy - vyučovanie, podomové ošetrovanie
- Staré Hory - vedenie domácnosti pátrov redemptoristov
- Straník - ošetrovanie chorých
- Topoľčany - ošetrovanie chorých
- Vrícko - dom pre staršie a choré sestry, noviciát

Sestry zo Slovenska pracujúce v zahraničí:

- Česká republika – Velehrad - ošetrovanie chorých
- Rakúsko – Eisenstadt - ošetrovanie chorých a starých sestier
- USA – Elizabeth - ošetrovanie chorých a starých sestier
- Ukrajina – Umaň - podomové ošetrovanie, katechéza
- Ukrajina – Žitomír - podomové ošetrovanie,
- Taliansko – Rím - generálne vedenie SDR, služby kongregácií[105]

V súčasnosti má šopronská vetva tieto **provincie:**

Slovenskú
Americkú
Rakúsku
Maďarskú

Slovenskú provinciu tvorí 264 sestier a ostatné provincie dopĺňajú počet 506. Do Slovenskej provincie patrí 13 komunít.[106] (Príloha B)

Sú to tieto komunity:

SPIŠSKÁ NOVÁ VES – Kláštor svätej Alžbety

Komunita je aj provinciálnym domom na čele, ktorého stojí provinciálna predstavená Sr. Mária Školastika Štutíková. Tvorí ju 33 sestier rôzneho veku. Tri sestry sú zamestnané v Špeciálnej ZŠ sv. Maximiliána Kolbeho, ktorá je organizačnou zložkou Spišskej katolíckej charity. Dve sestry sa starajú o chorých, trpiacich a opustených

[105] SEDLÁKOVÁ,A.: *Dielo sestier Božského Vykupiteľa na Slovensku podľa charizmy Matky Alfonzy Márie Eppingerovej.* 2004, s. 55.
[106] SEDLÁKOVÁ, A.: *Dielo sestier Božského Vykupiteľa na Slovensku podľa charizmy Matky Alfonzy Márie Eppingerovej.* 2004, s. 43-47.

priamo v ich príbytkoch. Aj touto službou chcú ostať verné charizme Matky Alfonzy Márie a zabezpečiť starostlivosť chorým nielen po telesnej stránke ale aj po duchovnej.

Ďalšie sestry učia náboženstvo na ZŠ a SŠ a jedna sestra v Špeciálnej ZŠ. Venujú sa školskej i farskej katechéze a niektoré sestry sa zapájajú aj do farského spevokolu. Staršie sestry, ktoré sú už v dôchodkovom veku sa podľa svojich možností zapájajú do prác potrebných v dome.

SNINA – Kláštor svätého Jána de la Salle

Túto komunitu tvorí 5 sestier:

Sr. M. MARISTELLA – je učiteľkou náboženstva a hudobnej výchovy v ZŠ Kamenici nad Cirochou a Vyšnom Hrušove. Pripravuje školské duchovné relácie, vedie biblické skúšky; je mimoriadnou rozdávateľkou svätého prijímania. Vedie DR.

Sr. M. STELLAMARIS – je referentkou sociálneho oddelenia Mestského úradu v Snine. Aktívne pracuje v oblasti pastorácie Rómov – realizuje projekty, publikuje činnosť v masmédiách. Pracuje s Rómami v rámci aktivačných prác; založila a vedie nízkoprahové centrum pre „deti z ulice“.

V Cirkevnom centre voľného času vedie divadelný krúžok pre deti a dospelých. Aktívne pracuje vo farskej katechéze – príprava duchovných programov podľa liturgického obdobia. Spolupracuje s laikmi pri rôznych akciách hlavne pre deti v hmotnej núdzi a pri organizovaní kultúrnych podujatí.

Sr. M. BLANDÍNA – je učiteľkou náboženstva na štyroch ZŠ a Obchodnej akadémii v Snine. Vo farskej katechéze pripravuje dve skupiny birmovancov; pomáha aj pri príprave detských svätých omší.[107]

Sr. M. SIMONA – je učiteľkou náboženstva na Cirkevnej ZŠ a cirkevnom gymnáziu v Snine. Vedie turisticky krúžok, pomáha pri príprave detských svätých omší. Pomáha tiež sestre Maristelle pri Duchovnej rodine. Máva pravidelne „Biblickú hodinku pre učiteľov“.

Sr. M. RUDOLFA – je učiteľkou náboženstva na Cirkevnej ZŠ v Snine a ZŠ s MŠ vo Vyšnom Hrušove. Pracuje s deťmi a mládežou vo farnosti, vedie krúžok šikovných rúk.

[107] http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_snina.html (15.01.2007).

RASLAVICE – Kláštor svätého Jozefa

Komunitu v Raslaviciach tvorí 17 sestier: 12 sestier v dôchodkovom veku a 5 mladších sestier, ktoré sa starajú o choré a staré spolusestry. Sr. M. Alfonza pracuje v Bardejove ako agentúrna sestra a tak pokračuje v charizme Ctihodnej Matky Zakladateľky. Toto poslanie chcú rozšíriť i medzi členky Duchovnej rodiny, ktorá sa tu rozrástla. V letných mesiacoch dávajú sestry možnosť mladým duchovne pookriať a vykonať si krátke duchovné cvičenia. Známy je častý kontakt s ľuďmi v dedine, najmä so staršími, ktorí sem prichádzajú do kaplnky, aby načerpali nových síl v znášaní svojich ťažkostí.

KOŠICE – Geriatrické centrum sv. Lukáša

Dňa 26. novembra 1990 privítalo mesto Košice sestričky po 32 ročnej prestávke. Bolo tu zriadené geriatrické centrum na kresťanskej báze. Stredobodom činnosti týchto sestier je človek, ktorého liečia, ošetrujú, ako aj starostlivosť o dušu. V komunite sa vystriedalo 44 sestier. Dnes ich tam žije a pracuje 12 sestier. Pri komunite sa stretáva duchovná rodina, ktorá má 32 členiek.

KOŠICE- Seminár Karola Boromejského

Komunitu tvorí 11 sestier, ktoré sa snažia žiť svoje zasvätenie a poslanie vydávať svedectvo evanjeliu a tým napomáhať pri výchove budúcich kňazov. Po obnove seminára (4.októbra 1994) na žiadosť otca arcibiskupa Alojza Tkáča[108] znova sestry prevzali v seminári službu pri zabezpečení stravovania a v poslednom čase aj administratívne práce na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku so sídlom v Košiciach.

LEVOČA – Kláštor Nepoškvrneného srdca Panny Márie

Komunitu tvorí 10 sestier. Činnosť týchto sestier spočíva vo vyučovaní náboženstva na 3 ZŠ, na ZŠ a SOU pre nevidiacich a slabozrakých, na Cirkevnom gymnáziu a zdravotníckej škole. Popri školskej katechéze sa sestry zapájajú aj do farskej katechézy, venujú sa mladým organizovaním rôznych aktivít, pripravovaním biblických olympiád a jedna sestra vedie spevokol. Sestry sa starajú o dva kostoly. Pracujú v Charite, kde poskytujú starostlivosť chorým a starým ľuďom prostredníctvom podomového ošetrovania a opatrovania.

[108] V roku 1990 sa stal košickým biskupom a roku 1995 prvým košickým arcibiskupom.

LEVOČSKÁ HORA

Komunitu sestier na Levočskej Hore tvoria 4 sestry. Pútnici ich tu môžu stretávať od roku 1994, kedy sa tu začala ich činnosť. Sestry zabezpečujú chod Pútnického domu a starajú sa aj o baziliku Navštívenia Panny Márie.

Mariánska Hora v Levoči sa stala nielen miestom púti pre mládež, otcov, matky, starých či chorých, ale aj centrom skutočnej duchovnej obrody cez ďalšie duchovné aktivity, ktoré sa uskutočňujú v pútnickom dome s previazanosťou na baziliku Navštívenia Panny Márie.

Pútnicky dom slúži na vykonávanie duchovných cvičení a to nielen pre kňazov, bohoslovcov či rehoľné sestry, ale i veriacich rôznych stavov z celého Slovenska i zahraničia.

Okrem duchovných cvičení je Pútnický dom miestom, kde sa usporadúvajú rôzne zasadania, stretnutia či kňazské rekolekcie. Pútnický dom počas celého roka slúži na ubytovanie tých, ktorí tu prichádzajú duchovne sa obnoviť a načerpať nových síl.[109]

SPIŠSKÉ VLACHY – Kláštor sv. Terézie Avilskej

V súčasnosti tvorí komunitu 10 sestier. Dve pracujú ako katechétky na ZŠ, jedna sestra vyučuje angličtinu na ZŠ a jedna vyučuje náboženstvo v Špeciálnej ZŠ. Ostatné sestry pracujú v Charite, a tak pomáhajú ľuďom, ktorí sú doma opustení, chorí alebo akýmkoľvek spôsobom trpiaci. Okrem zdravotnej či opatrovateľskej služby im poskytujú aj duchovnú pomoc a takto sa snažia zmierňovať ich utrpenie.

VRÍCKO – Kláštor Matky Alfonzy Márie

Komunitu na Vrícku v súčasnosti tvorí 66 sestier, z ktorých viac ako 40 je na dôchodku. Apoštolátom je starostlivosť o choré a staré spolusestry, modlitba a trpezlivé prijímanie vlastného utrpenia a jeho obetovanie za Cirkev, za obrátenie hriešnikov, za všetkých, ktorí prosia o spomienku pred pánom. Počas roka sestry organizujú rôzne stretnutie pre dievčatá z celého Slovenska a tiež duchovné cvičenia. V roku 1994 bol vo Vrícku zriadený noviciát, teda okrem starostlivosti o staré a choré spolusestry sa tu formuje nový dorast.[110]

[109] http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_levocska%20hora.html (15.01.2007).
[110] http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_vricko.html (15.01.2007).

STRANÍK

Táto komunita pôsobí v časti Žiliny – Zástranie v Domove sociálnych služieb pre dospelých – Straník už 43 rokov. V súčasnosti ju tvorí 13 sestier. 11 sestier pracuje pri mentálne postihnutých ženách ako zdravotné sestry, inštruktorky pri vyšívaní a v kancelárií. Jedna zo sestier vyučuje náboženstvo na Strednej zdravotníckej škole v Žiline. Najstaršia sestra sa stará o domácnosť. Sestry pracujú vo farskej katechéze: detský spevokol, stretnutia s mladými.

TOPOLČANY – Kláštor Alfonza de Ligouri

Túto komunitu tvorí 9 sestier. Dve z nich sú na dôchodku a starajú sa o domácnosť. Jedna sestra je katechétkou a učí na školách náboženstvo. Ostatné sestry sú zamestnané v nemocnici, kde pracujú ako zdravotné sestry na Oddelení dlhodobo chorých.[111]

NESVADY – Kláštor Božského Vykupiteľa

Komunitu tvorí 33 sestier. Modlitbami podporujú prácu sestier, ktoré sa im snažia poďakovať starostlivosťou. V spolupráci s miestnymi kňazmi sa venujú deťom a mladým ľuďom. Pôsobia na ZŠ v Kolárove, Dedine mládeže, Nesvadoch a na Strednej zdravotníckej škole v Nových Zámkoch.

BADÍN – Seminár sv. Františka Xaverského

Je to pomerne malá komunita, ktorú tvorí 8 sestier. Pracujú v stravovacej prevádzke, v práčovni a na ekonomickom úseku. Svojou prácou, modlitbami a obetami sa snažia vytvárať vhodné podmienky pre počiatočnú formáciu budúcich kňazov.

BRATISLAVA

Komunitu tvorí 7 sestier, ktoré sa snažia vytvárať radostné spoločenstvo, aby prinášali radosť a nádej tým, ktorí to potrebujú. Sestry slúžia chorým na onkologickom oddelení. Radosťou sestier je aj navštevovanie chudobných, starých, opustených a chorých v ich domácom prostredí, aby sa nik z nich necítil opustený. Dve sestry pracujú v katechéze a tak pomáhajú mladým a deťom spoznávať Krista – jedinú cestu. Voľný čas sestry trávia prechádzkami k Dunaju alebo na hrad.

[111] http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_topolcany.html (15.01.2007).

MORAVA:

VELEHRAD

V súčasnosti tvorí komunitu 13 sestier pracujúcich v Ústave sociálnej starostlivosti, kde sa sestry starajú o telesne a mentálne postihnutých ľudí. Otvárajú im svoje srdcia, pridávajú im pracujúce ruky, ošetrujú, tešia sa, radia a sprevádzajú do kaplnky.[112]

UKRAJINA:

UMAŇ

Túto komunitu tvoria 3 sestry. Vedú katechetické stretnutia veriacich k zodpovednejšiemu životu v rodine, v škole a práci. V terajšej dobe prebiehajú katechézy na krst dospelých, k prvému sv. prijímaniu, k sobášu, permanentná katechéza detí a dospelých po prijatí týchto sviatostí a podľa záujmu aj katechéza dospelých zameraná na hlbšie poznanie Starého a Nového zákona. Jedna sestra sa venuje opatrovateľskej činnosti, jej pôsobenie je v nemocnici na neurologickom oddelení.[113]

ŽITOMÍR

Medzi prvé činnosti sestier, ktoré prišli do Žitomíra patrila práca v kuchyni farského úradu a starosť o domácnosť otca biskupa. Sestry tu vykonávajú misiu. Venujú sa tiež chorým, navštevujúcim ich doma. Istý čas sestry pracovali v lekárni a poskytovali lieky chudobným. Jedna sestra pracovala ako sakristiánka v kostole. Práca, ktorú vykonávajú je svedectvom Boha zasväteného života.

Veľká rodina sestier Matky Alfonzy Márie má za dlhých 150 rokov existencie svoje hrdinky na čele s jej zakladateľkou, ktorej charizma je živá na štyroch kontinentoch sveta. O zachovanie vernosti charizme Matky Alfonzy Márie sa vo veľkej miere pričinila terajšia generálna predstavená Kongregácie sestier Božského Vykupiteľa sr. Mária Júlia Zarembová[114], pochádzajúca zo Slovenskej provincie.

---

[112] http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_velehrad.html (15.01.2007).

[113] http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_uman.html (15.01.2007).

[114] Generálna predstavená vedie kongregáciu podľa predpisov kanonického práva, konštitúcií a ostatných ustanovení kongregácie. Stará sa o to, aby sa zachovávala charizma kongregácie. Jednou z jej osobitných úloh, pri všetkej rozmanitosti a mnohorakosti kongregácie, je podporovať jednotu medzi sestrami. In: *Kódex kanonického práva.* Latinsko-slovenské vydanie. Trnava : SSV, 1996, kán. 617-630.
Jej zodpovednosť zahŕňa predovšetkým duchovné poslanie. S dobrotou a rozhodnosťou bude povzbudzovať i napomínať a s dôverou a spravodlivosťou bude spolupracovať na tom, aby sa zveľaďovala vernosť životu podľa evanjeliových rád v nasledovaní Krista a dospela k zrelosti.
Dôležité úlohy a kompetencie predstavenej sú:
a, dozerať na to, aby sa zachovávali konštitúcie a predpisy direktória
b, starať sa o realizáciu záverov generálnej kapituly

5 POSLEDNÉ ROKY ŽIVOTA A ČINNOSŤ M. ALFONZY MÁRIE

5.1 SMRŤ ZAKLADATEĽKY

Viedeň, Würzburg a Šoproň boli navždy stratené. Plody dlhoročných námah a starostí boli nenávratne minulosťou. Už rok pred uskutočnením osamostatnenia týchto domov superior J.D. Reichard smutnými slovami oznámil sestrám dňa 20. apríla 1865 predtuchu o osamostatnení. Všetko, čo sa dopočul z Würzburgu posilnilo len jeho tušenie o nastavajúcich skúškach. Duch jednoty, úplná podradenosť ich jedinej generálnej predstavenej, presné zachovávanie svätých pravidiel tvoria jediný ochranný prostriedok proti nebezpečenstvám, ktorým sú pri plnení ich tak ťažkej misie vystavené. Prečo sa ju pokúšajú teraz zničiť? Prečo chcú kongregáciu rozbiť? Má toto dielo teraz stroskotať? To boli otázky ktoré si neustále kládla zakladateľka. Pre Matku Alfonzu Máriu to bol ťažký úder, z ktorého sa už nezotavila. Aj bez neho jej telesná schránka bola dosť slabá, preto ľahko podľahla otrasom ducha. Nemohla už prekonať bolesť, ktorú spôsobili tieto udalosti. Jej neustála činorodosť sa stala minulosťou.[115]

V tomto stave si v máji 1867 odišla oddýchnuť na majetok Singlingen. Dňa 1. júna sa vrátila do materského domu, ale už musela zostať na lôžku, z ktorého viac nevstala. Vážna mozgová horúčka ju beznádejne zložila. Sily tohto ľudského života sa vyčerpali v tvrdom zápase o vzrast a rozvoj kongregácie. V tom čase mala zakladateľka päťdesiatdva rokov. Veľmi trpela, podstatne schudla, a bola skutočne na pokraji svojich síl. V očiach mala zvláštny lesk, ako nikdy predtým a pokojný úsmev. Bola taká slobodná. Tak veľa duchovného bolo z nej cítiť. Mala veľkú radosť z toho, že kongregácia nadobudla pápežské právo. Bola to jej posledná útecha, a preto sa usmievala. V tom čase založila posledný dom v Alsasku, kde sestry na prianie biskupa Rässa prevzali domácnosť v seminári. Jej zdravotný stav sa však stále zhoršoval.

---

c, zastupovať navonok kongregáciu pred občianskymi a cirkevnými inštitúciami
d, dozerať na to, aby sa čítali a rešpektovali pápežské dokumenty a okružné listy týkajúce sa rehoľného života
e, zvolávať generálnu radu a predsedať jej zasadnutiam
f, zvolávať generálnu kapitulu a predsedať jej
g, každé tri roky konať vizitáciu v provinciách alebo delegovať na to jednu zo sestier
h, ak je potrebné, osobne riadiť záležitosti určitej provincie alebo domu
i, prijať sľuby alebo delegovať toto splnomocnenie
j, preložiť sestru z jednej provincie do druhej po predchádzajúcom pohovore s príslušnými provinciálnymi predstavenými
k, udeliť jednotlivým sestrám a spoločenstvám dišpenzy od disciplinárnych predpisov; In.: *Konštitúcie SDR.*. b. 207-208.

[115] PFLEGER, L.: *Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.* 1921, s. 92.

Dostala vysokú horúčku. Informovali farára Reicharda. Zaujímavé boli posledné rozhovory. Zachovalo sa o nich veľmi málo správ. Farár Reichard bol viackrát pri nej. Raz opäť prišiel; vtedy mu zakladateľka povedala, že má prísť neskôr. Zdá sa, že ctihodná matka nemá pre mňa čas.

Dňa 21. júla bol farár Reichard ešte raz pri nej a počul posledné slov z jej úst, že najprv zomrie on až potom ona. Dňa 21. júla dostala Matka Alfonza Mária ľahšiu porážku a ostala v stave úplného bezvedomia, veľmi to otriaslo aj kňazom Jánom Reichardom a to až natoľko, že nasledujúceho dňa dostal aj on porážku. Na jej následky 24. júla 1867 zomrel. Dňa 26. júla bol pochovaný. To mal byť aj čas smrti zakladateľky.[116]

Dňa 31. júla 1867 odišla Matka Alfonza Mária do večného domova vo veku 53 rokov. Jej smrť bola odleskom jej života. Zomrela tak, ako žila. Bola to pokojná smrť, na zásluhy bohatý návrat domov. Život týchto dvoch ľudí bol ešte aj v smrti zjednotený. Dňa 2. augusta 1867 v deň svojich menín bola pochovaná na cintoríne v Niederbronne. Dňa 8. novembra biskup Mons. Weber zo Štrasburgu nariadil exhumáciu a prenesenie telesných pozostatkov božej služobnice do Oberbronnu.

O živote zakladateľky môžeme napísať: Dovŕšila to, čo jej Pán prikázal.

5.2 V službe Božej vôle podľa MAM

V prvom rade musíme povedať, že kongregácia ako spoločenstvo veriacich sa musí snažiť poznávať Božiu vôľu. Podľa toho má autorita v kongregácii „slúžiť Božím zámerom s každou sestrou, s každým spoločenstvom a s celou kongregáciou.“[117]

Keď je kongregácia v prvom rade „spoločenstvom“, ktoré je založené na viere a žije z viery, tak uplatňovaná autorita v kongregácii predovšetkým bude ovplyvňovaná týmto – poznávaním Božej vôle.[118]

Vo Svätom písme čítame:

Ježiš ich zavolal k sebe a povedal: „Viete, že vládcovia národov panujú nad nimi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc. Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vaším služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami

[116] SEDLÁKOVÁ, A.: *Dielo sestier Božského Vykupiteľa na Slovensku podľa charizmy Matky Alfonzy Márie Eppingerovej.* 2004, s. 39.
[117] Konštitúcie Sestier Božského Vykupiteľa. Oberbronn, 1989.
[118] NAGEL, M.: *Pri prameňoch kongregácie.* Oberbronn, 1989, s. 285.

prvý, bude vaším sluhom. Ako ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých" (Mt 20, 25-28).

Táto autorita je celkom iného druhu: je službou. Nesie to však so sebou stále nebezpečenstvo odklonenia sa od toho: t.z. padnúť a robiť to tak ako to robia ostatní, prikazovať ako ostatní; z času na čas sa totiž práve toto Cirkvi vyčíta.

Božie Slovo, ktoré prvých učeníkov tak nadchlo, má aj nás dnes viesť k údivu a máme mať stále pred očami potrebu obrátenia.

Aký kurz alebo smer si máme zachovať, aby sme vyhli odkloneniu sa?

MAM by nám bez váhania povedala: prikloňte sa k Božej vôli.

BOŽIA VÔĽA

Ako máme rozumieť výrazu Božia vôľa? Pod pojmom Božia vôľa máme rozumieť predovšetkým Boží plán spásy, bohom chcený konečný cieľ, spásonosné Božie dielo. V Otče náš je to vyjadrené v prosbe: Príď kráľovstvo tvoje. V slove Božie kráľovstvo je pre nás predovšetkým zhrnuté Ježišovo kázanie, čo je v prvom rade Božia vôľa: príchod novej doby, nového stavu, v ktorom je Boh, náš Boh a my sme jeho ľudom.

Druhý moment vyjadrený v Otče náš je v slovách: Buď vôľa tvoja ako v nebi tak i na zemi, t.z. na zemi sa má tak uskutočňovať ako aj v nebi. Myslí sa tým „terajšie a stále naplnenie Božej vôle u ľudí." Pri ohlasovaní radostnej zvesti o Božom kráľovstve stojí každý poslucháč pred kritickou voľbou: prijať alebo odmietnuť jarmo kráľovstva.

Obráťte sa a verte evanjelium je to milosť, ale aj požiadavka zároveň.

Milosť: pretože Božie kráľovstvo je blízko, áno už je medzi nami, je nám dané, aby sme sa kajali a obrátili.

Požiadavka: pretože Božie kráľovstvo je blízko a už uprostred nás, je nutne potrebné, aby sme plnili Božiu vôľu a jeho spravodlivosť robili prostredníctvom radikálneho nasadenia podľa rozličných požiadaviek, ktoré sa v Božom kráľovstve po všetky časy a na všetkých miestach odkrývajú.

Zmysel Božej vôle lepšie pochopíme, keď poukážeme na to ako sa nám dobre známa Alžbeta Eppingerová snažila, Božiu vôľu spoznať a jej slúžiť.

Ale najprv: ak je nejaké ospravedlnenie potrebné, aby spoločenstvo viery bolo o tom presvedčené, že Boží plán spásy s istotou nájde svoje uskutočnenie, musíme sa vysporiadať s tým, čo robiť, aby prišlo Božie kráľovstvo. Tejto otázke sa MAM nijako

nezdráha. V jej očiach to bolo Božie dielo, ale ona musela pre jeho uskutočnenie ešte niečo urobiť. Vec Ježiša Krista sa stala jej vecou.[119]

Otázkou je, či sa môžeme zdráhať MY? Adorovať Boha – v duchu a v pravde – či v tom nie je cesta do vlastného vnútra, na ktorej sa my prenechávame Bohu?

Vieme, že na dozrievanie vo viere a dosiahnutie kráľovstva Božieho, nestačí vyjadrenie len slovami „Pane, Pane," pretože okrem toho musíme ešte plniť aj Božiu vôľu. Často stoja dve výpovede voči sebe.

Jedna pochádza od sv. Pavla: *„Kto však nepracuje, ale verí v toho, ktorý ospravedlňuje bezbožného, tomu sa jeho viera počíta za spravodlivosť"* (Rim 4,5).
Druhú nájdeme u sv. Jakuba: *„A slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba"* (Jak 1,22).
Je jasné, že tak Pavol ako aj Jakub vyzývajú k tomu, hľadať a plniť Božiu vôľu. V ich živote to môžeme zreteľne rozpoznať.

Pavol si praje, keď vyjadruje: *„Myslíme pred Bohom a naším Otcom na dielo vašej viery, úsilie lásky a vytrvalosť nádeje v nášho Pána Ježiša Krista"* (1 Sol 1,3).
Uvažujme teraz nad výrazom poslušnosť viery, ktorý nájdeme v Liste Rimanom:
„Skrze neho sme dostali milosť a apoštolský úrad, aby na slávu jeho mena poslušne uverili všetky národy; k nim patríte aj vy, povolaní Ježišom Kristom" (Rim 1,5).
„A tomu, ktorý má moc utvrdiť vás podľa môjho evanjelia a hlásania Ježiša Krista na základe zjavenia tajomstva, ktoré bolo od večnosti skryté, ale teraz bolo zjavené a skrze Písma prorokov z príkazu večného Boha vyjavené všetkým národom, aby poslušne prijali vieru, jemu jedinému múdremu Bohu sláva skrze Ježiša Krista naveky. Amen" (Rim 16,26).

Existuje určité spojenie medzi vierou a poslušnosťou voči Božej vôli. Viera znamená práve toto: počúvať, potom načúvať a tak hovoriť.

Ako slúžila Božej vôli Matka Alfonza Mária? Dozvieme sa to len tak, že budeme uvažovať nad tým ako Božiu vôľu hľadala. Tu nejde o rozlišovanie situácií, v ktorých ju hľadala alebo iným pomáhala ju poznávať, predovšetkým svojim sestrám.

Matka Alfonza Mária vedela pomôcť druhým, pretože najprv z osobnej skúsenosti vedela, čo osobne od nej Boh očakáva. Čo Matka Alfonza Mária praktizovala, bolo často viazané na čas, spojené s jej osobným rozvojom a jej duchovnými schopnosťami.

[119] NAGEL,M.: *Pri prameňoch kongregácie.* Oberbronn, 1989, s. 286.

Keďže máme účasť na jej charizme, musíme ju napodobňovať. U Matky Alfonzy Márie je toho veľa, čo ostáva v platnosti stále: je to jej blčiaca horlivosť, jej ucelenosť, úplnosť, jej radikálnosť, jej odovzdanie sa Božej vôli.[120]

Ďalej sa môžeme z jej spôsobu poučiť o tom, čo bolo u nej všeobecne platné: Nemôžeme Božiu vôľu poznať, keď nemáme nadviazaný vzťah: vzťah k Bohu prostredníctvom modlitby, vzťah k ľudským sprostredkovateľom Božej vôle.
Bez modlitby a bez toho, že rátame vo svojom živote s ľuďmi, znamená zotrvávať v nebezpečenstve, že nepatríme k tým, ktorí hľadajú Boha.

5.3 Nežijem už ja (odpútanie sa), ale vo mne žije Kristus (vzťah)

V živote Matky Alfonzy Márie vidíme, že vnútorný kruh poznávania a plnenia Božej vôle je založený na Božom slove, ktoré pre ňu tak veľa znamenalo: *nežijem už ja, ale vo mne Kristus"* (Gal 2,20). A prvý pohľad vidíme, že odpútanie pre Matku Alfonzu Máriu nemá cenu, len kvôli nemu samému, ale kvôli tomu, aby umožnila vzťah a poukázala na neho- na Ježiša.[121]

V tom tkvie všeobecná kresťanská spiritualita, predovšetkým ju nájdeme u sv. Terézie a sv. Alfonza, v škole ktorých bola Matka Lafonza Mária formovaná.
Sv. Alfonza a sv. Teréziu viedlo toto: „celá dokonalosť spočíva v tom, presadiť do skutkov dve veci: odpútanie sa od všetkého stvoreného a zjednotenie s Bohom."

Všetko je zhrnuté v maxime, ktoré nám zanechal Ježiš Kristus: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma"* (Mt 16,24).

Svätý Alfonz hovorí: Milovať Boha celým srdcom, obsahuje dve veci: po prvé: rozbiť každú prítulnosť, ktorá nie je pre Boha a podľa Boha a podľa božej vôle..., po druhé: modliť sa, lebo cez modlitbu prúdi do srdca svätá láska. Avšak, kým sa srdce nevyprázdni od všetkého pozemského, nemôže doň vstúpiť láska, pretože tam nie je pre ňu miesta. Keď je však srdce odpútané od všetkého stvoreného, potom v ňom ihneď vzplanie Božia láska, ktorá rastie s každým vdychom.

[120] GUTH, A.: *K procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie.* 2004, s. 18.
[121] NAGEL, M.: *Pri prameňoch kongregácie.* Oberbronn. 1989, s. 289.

5.4 Obliecť si Krista

Čo je u Matky Alfonzy Márie veľmi pekné, že povznášajúce pravdy, ktoré vyjadrujú obidvaja veľkí duchovní učitelia Terézia a Alfonz, zjednodušuje a prikladá dôraz na podstatu jadra. Tým, že si Matka Alfonza Mária obliekla Krista, je nám oveľa osobnejší, keď ho môžeme poznávať ako Boha- Ježiša Krista.

Tu je aj mimoriadne odporúčanie Matky Alfonzy Márie: Keď ide o to, zriekať sa, odpútať sa, všetko opustiť, a to len preto, aby sme mohli Krista nasledovať, len s ním nadviazať vzťah, vytvoriť pre neho priestor ktorý len jemu patrí, tak predsa len tu nájdeme dôvod pohnúť sa, ktorý nám najlepšie priblíži, čo znamená: *„ale vy ste Kristovi a Kristus Boží“* (1 Kor 3,23).

„Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2,20).
„On musí rásť a mňa musí ubúdať“ (Jn 3,30).

Prítulnosť ku Kristovi! I MAM sa to deje veľmi jednoducho a je to veľmi jasné. Sama hovorí: „Byť odovzdanou do Božej vôle, znamená meditovať nad tým, ako sa Ježiš vo všetkom odovzdal do vôle svojho Nebeského Otca a prijal všetko tvrdé utrpenie vyrovnane s radosťou. Tomu to vzoru sa snaž priblížiť a aj sa celkom prenechaj vôli tvojho Božského Ženícha a ako Ježiš s veľkou radosťou a pokojom prijímaj tvrdosť a horkosť, ktorú nad tebou zatiahol. Prostredníctvom toho podobenstva sa určite dokonale odovzdáš vôli tvojho Nebeského Ženícha.“[122]

Matka Alfonza Mária vždy znova zjednodušuje problém, ale šťastným spôsobom, všetko odpútanie vzťahuje na seba: Nežijem už ja...
Jasné rozhodnutie medzi Kristom a mnou:

- alebo Kristus alebo ja
- alebo Kristova láska alebo moja samoláska
- alebo Kristova vôľa alebo moja svojvôľa
- alebo Kristov duch alebo môj egoistický duch...

Nedôvera Matky Alfonzy Márie sa upriamuje vo všetkom najprv proti nej samej, nie proti ostatným. Toto nie je ešte výpoveďou o tom, že v podstate človek je skrz

[122] And den Quellen des Erlösers – Mutter Alfons Maria und die Schwestern vom Göttlichen Erlöser, zošit 1991, s. 25.

naskrz zlý. Ide o jeho postoj voči Bohu, správne rozhodnutie voči Majestátnosti Božej.[123]

Pred Božou tvárou musí človek zmeniť svoj postoj:

- nežiť viac zo seba, ale z Boha
- nežiť viac pre seba, ale pre Boha
- nedôverovať viac sebe, ale Bohu.

Matka Alfonza Mária dôkladne žila teologálne (božské) čnosti.

VIERA:

- ako trojročná prejavuje ducha viery
- využíva každú príležitosť, aby sa dala poučiť o pravdách viery
- ako šesťročná cíti silnú túžbu poznávať Boha
- ako desaťročná uvažuje o utrpení Ježiša počas svätej omše
- pestuje si posvätnú bázeň voči Eucharistii
- prejavuje prítulnosť k Cirkvi a to v prostredí, kde jej rodina bojuje o vieru
- horlivo sa modlí za pápeža
- úplne dôveruje v Božiu pomoc – to ju poháňa dopredu
- pociťuje osobitnú lásku k chudobným deťom; sama si ich berie k sebe a učí ich modliť sa; živí v sebe veľkú túžbu prijímať Ježiša; rada adoruje a odporúča to aj iným.

Boh jej dôveru odmeňuje mimoriadnymi a obdivuhodnými udalosťami. Má veľkú úctu k panne Márii, pevne sa rozhodla podobať sa jej. Ňou založené rehoľné spoločenstvo zasvätila dvom Najsvätejším Srdciam Ježiša a Márie. Osem rokov skôr predpovedala to, čo bolo v Dogme o Nepoškvrnenom Počatí.

Najmilším poučením pre ňu bolo počúvať a rozjímať o utrpení Pána Ježiša, lebo tu objavuje Ježišovu bezhraničnú lásku k ľuďom; miluje samotu, lebo tá jej dovoľuje hlboko prenikať do tajomstva Krista; má veľkú úctu k Najsvätejšej Trojici.

Ducha viery prejavila hlavne vtedy, keď si brala k srdcu utrpenie prenasledovanej Cirkvi; bola pripravená dať život za obrátenie hriešnikov a neveriacich.[124]

[123] NAGEL, M.: *Pri prameňoch kongregácie.* 1989, s. 292.
[124] GUTH, A.: *K procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie.* 2004, s. 66-70.

NÁDEJ

Cieľom jej života je jedine Božia úcta, plnenie vôle, vo všetkom ju poznávať a potom dôsledne plniť. Najväčším šťastím pre ňu bolo vlastniť Boha na zemi. Svoju nádej a dôveru vsadila iba na Boha; pri utrpeniach každého druhu hľadala útechu iba v Bohu.

Bola schopná urobiť všetko, ale najprv veľa prosila Boha o milosť a mala v neho nádej lebo najsilnejšou dôverou, keď ju naľakali slabosti a uvedomovanie si neschopnosti bolo Božie milosrdenstvo.

Poučenia, ktoré dáva druhým, predovšetkým sestrám dýchajú Božou dôverou.

Svoje okolie dojímala veselosťou uprostred všetkých ťažkostí a pri náročnosti jej úradu. Trpela veľmi kvôli svojim slabostiam, ale nič ju nevedelo obrať o pokoj, dôveru v Boha vlievala chudobným, trpiacim, hriešnikom a hlavne umierajúcim, hovorila: kto dobrovoľne trpí, potom rád trpieť celý svoj život.

LÁSKA K BOHU:

Láska k Bohu ovládala celú jej bytosť. Mala hlboký odpor k hriechu, ako štvorročná hovorí: Nikdy nechcem spáchať hriech. Ako štvorročná začína NIKDY nekončiaci boj proti hriechu. Je pripravená vykoreňovať každú nedokonalosť.

- sprítomňuje si často Ježiša – tak bojuje s roztržitosťou
- starostlivo sa pripravuje na prijímanie sviatosti zmierenia
- nebolo rozhovoru, aby sa nejakým spôsobom nevzťahovala na Boha a na spásu duší
- najčastejším predmetom jej rozjímania je utrpenie Pána
- jej zásadou bolo znášať utrpenie, čo je najistejšia cesta k svätosti
- najtúžobnejšie prianie je byť ponižovanou
- najkrajšou starosťou je prebúdzať v srdciach ľudí božiu lásku
- čím viac trpela, tým viac rástla jej dôvera v Boha
- „niet okamihu, aby som nemyslela na svojho Majstra a nemala ho o čo prosiť.“[125]

LÁSKA K BLÍŽNEMU:

V láske k blížnemu sa cvičila bez ohľadu na osobu zvlášť voči chudobným a opusteným. Cieľom jej lásky k blížnemu je ich spása a posväcovanie. Milovala hriešnikov, lebo sú Božím stvorením a predmetom jeho lásky.[126]

---

[125] GUTH, A.: *K procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie.* 2004, s. 70-72.
[126] LUTTENAUER, J.: *Myšlienky Matky Alfonzy Márie.* 2005, 43.

Neustálou starostlivosťou bolo dať všetkým poznať božiu dobrotu, povzbudzovať ich k Božej láske a vyhýbať hriechu.

Svoje rozhovory s návštevníkmi orientovala v prvom rade na Boha a na spásu človeka a Povzbudzovala ich k tomu aby sa nebáli žiadnej námahy alebo práce, keď si to vyžaduje láska k blížnemu.

- trvala na tom, aby sestry prijímali do našich domov opustené deti, postarali sa o nich a vychovávali ich
- najobľúbenejšou prácou bola starosť o chudobných
- mnohí zarmútení našli u nej útechu a pokoj

Najviac si uctievala tých, ktorí jej spôsobovali utrpenie: pokiaľ sa nerozhodneme milovať nedosiahneme dokonalosť. Bola skutočným nástrojom v službách lásky[127]

Zakladateľka mala aj mnoho nepriateľov, ale nikto z nich ju priamo nenapadol. Ona napriek všetkému ostávala aj v protivenstvách plná radosti. Vzhľadom na svoje vonkajšie aktivity nikdy sa nedala vyrušiť v spojení s Bohom.

Pán zdokonaľoval vnútornú krásu svojej pokornej služobnice, ktorá sa bez prestania modlila zato, aby čo najlepšie poznala Božiu vôľu. Vždy vedela zjednotiť modlitbu a prácu. Vlastnila heroickú pevnosť a preukázala ju v láske k Bohu a k blížnemu; bola horlivá v snahe za obrátenie hriešnikov.

Milovala hriešnikov, ale odmietala ich hriech. Milovala ich ako božie deti a svojich bratov. Dala by za nich svoju krv a život za ich záchranu.[128]

Sedem naj... Matky Alfonzy Márie

- Najmilším poučením pre ňu bolo počúvať a rozjímať o utrpení Pána Ježiša, lebo tu objavuje Ježišovu bezhraničnú lásku k ľuďom
- Najčastejší predmet jej rozjímania je utrpenie Pána
- Najkrajšia starosť je prebúdzať v srdciach ľudí božiu lásku
- Najtúžobnejšia dôvera je, keď ju naľakali slabosti a uvedomenie si vlastnej neschopnosti bolo Božie milosrdenstvo
- Najväčším šťastím pre ňu bolo vlastniť Boha na zemi
- Najobľúbenejšou prácou bola starosť o chudobných

[127] GUTH, A.: *K procesu blahorečenia Matky Alfonzy Márie* .2004, s. 72-74.
[128] LUTTENAUER, J.: *Myšlienky Matky Alfonzy Márie.* 2005, s.44.

ZÁVER

„Všetko skrze Boha, v Bohu a pre Boha, k jeho väčšej cti a sláve a pre spásu duší."

To sú slová, ktoré dokonale vystihujú život Alžbety Eppingerovej. Táto obdivuhodná žena prinášala deň čo deň svoj život ako Bohu milú obetu, lebo mu chcela ďakovať za jeho lásku. Patrila k tým vzácnym ľuďom, ktorí zabúdajú na seba, lebo ich k tomu pozýva pohľad upretý na Krista.

Všetko utrpenie, ktoré ju po celý život verne sprevádzalo, stotožnila s utrpením Krista a tak mohlo priniesť úrodu. Boh si ju vyvolil, aby zmenila životy mnohých a priniesla im dávno stratenú nádej.

V tejto práci som chcela predstaviť Matku Alfonzu Máriu ako človeka, v živote ktorého Boh prejavil svoju veľkosť. To, čo sa svetu javilo ako slabé, si Boh vybral, aby zahanbil tých, čo o ňom ešte stále pochybujú.

Túto vzácnu učiteľku som chcela predstaviť všetkým, ktorí v ponuke dnešného sveta nevedia nájsť odpovede na otázky utrpenia a zmyslu života.

V súčasnosti sa objavil proces blahorečenia Matky Alfonzy Márie, na ktorom sa začalo pracovať už v roku 1949 v diecéze Štrasburg, v jej rodnom kraji. V roku 1955 boli prvé práce procesu na diecéznej úrovni ukončené. Proces pokračoval na ďalšej úrovni, v tzv. rímskej fáze. Po smrti vicepostulátora A. Gutha v roku 1965, došlo k prvému prerušeniu týchto prác. Potom v roku 1984, po smrti M. Nagela, ktorý na procese pracoval s tímom sestier, došlo k ich druhému prerušeniu.

V posledných rokoch spoločné úsilie štyroch kongregácií pochádzajúcich zo založenia Matky Alfonzy Márie a ich vzájomná dohoda viedli k tomu, že sa obrátili na Kongregáciu pre kauzy svätých v Ríme so žiadosťou o obnovenie procesu. Tá dňa 31. októbra 2003 potvrdila mandát postulátora. Nová etapa v procese blahorečenia sa oficiálne zahájila v januári 2004. Úlohou postulátora bola poverená Sr. M. Katarína Krištofová.[129]

Spolu s členkami DR sa sestry modlia za skoré blahorečenie zakladateľky Matky Alfonzy Márie.

Modlitba za skoré blahorečenie Matky Alfonzy Márie Eppingerovej Zakladateľky Kongregácie Sestier Božského Vykupiteľa:

[129] *Obežník generálnej predstavenej č. 112 A*. 2002, Spišská Nová Ves : Archív Slovenskej provincie SDR.

Nebeský Otče, ty si Matke Alfonze Márii už od detstva udelil milosť, že bola preniknutá tajomstvom kríža a v ňom odhalila milosrdnú lásku, ktorou všetkých miluješ.

Z tvojho podnetu založila kongregáciu, ktorá má slúžiť na to, aby tvoju lásku poznali všetci, ktorí trpia na duchu a na tele. Prostredníctvom Eucharistie si jej daroval silu spolupracovať na diele vykúpenia.

Vzbuď v nás ochotu, aby sme sa aj my nechali premeniť láskou Krista Vykupiteľa a svojim životom vydávali o nej svedectvo všetkým, ktorých stretneme.

Na jej príhovor vypočuj moju/našu prosbu..., a ak je to tvoja vôľa, dopraj nám milosť, aby sme Matku Alfonzu Máriu mohli čím skôr uctievať ako blahoslavenú. O to ťa prosíme skrze Krista, nášho Pána. Amen.

Hlbšie vnikajúc do prameňov, ktoré som o živote zakladateľky mala k dispozícii som si uvedomila, že je to ho ešte veľa nevypovedaného. Ísť do hĺbky by bolo potrebné pri rôznych aspektoch jej života, ktorým som sa pre nedostatok priestoru a zachovania línie navrhnutej témy, nemohla venovať.

V súčasnosti pracujú rehoľné spoločenstvá pochádzajúce zo založenia Matky Alfonzy Márie na prehlbovaní vlastne identity, aby mohli lepšie odpovedať na potreby sveta a Cirkvi a nestratiť pritom zo zreteľa pôvodný úmysel zakladateľky. Znovu je potrebné zamyslieť sa nad tým, kto je dnes skutočne chudobný.

V dnešnej dobe, rovnako ako pred 150 rokmi, existuje chudoba materiálna aj chudoba ducha, ktorá kradne ľuďom zmysel života. Pred takúto chudobu sú postavené deti z rozvrátených rodín, opustené matky s deťmi, ženy závislé od alkoholu či drog. Nezamyslieť sa nad týmito faktami, by mohlo viesť k opusteniu pôvodnej charizmy.

Pre svet stále boli a aj zostávajú veľkou neznámou ľudia, ktorí napriek svojej slabosti nikdy nerezignovali, ale ten potenciál, ktorý mali, vložili do rúk Bohu. K nim patrila aj Matka Alfonza Mária. Jej život je svedectvom dôvery v Boha a v jeho plán spásy.

„Čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných“ (1 Kor 1,27).

Zoznam použitej literatúry

And den Quellen des Erlösers – Mutter Alfons Maria und die Schwestern vom Göttlichen Erlöser. Zošit, 1991.

BABJÁKOVÁ, L.: *Osobnosť Alžbety Eppingerovej.* Nitra, 2005, s. 56.

BUSSON, I. C.: *Príhovory a Poučenia Matky Alfonzy Márie.* 1979.

CRISTIANI, L.: *L´Extatique de Niederbronn. Fayard,* 1958.

DOKUMENT DRUHÉHO VATIKÁNSKEHO KONCILU : *Perfectae caritatis.* Rím : SÚSCM, 1970, s. 127.

GUTH, A.: *K procesu Blahorečenia Matky Alfonzy Márie.* Slovenská Provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2004, s. 34. ISBN 80-969223-6-X.

HERRISARD, D.: *Roznecuj v sebe Boží dar, ktorý ti bol daný I – IV.* Oberbronn. 1998, s. 200, ISBN 2-87818-711-X.

HERTLING, L.: *Dejiny katolíckej Cirkvi.* Trnava : SSV, 1983, s. 486. ISBN 80-89187-08-0.

http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_levocska%20hora.html (15.01.2007).

http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_snina.html (15.01.2007).

http://www.sdr.sk/data/komunity/kom_topolcany.html (15.01.2007).

http://www.sdr.sk/komunity/kom_uman.html (15.01.2007).

http://www.sdr.sk/komunity/kom_velehrad.html (15.01.2007).

http://www.sdr.sk/komunity/kom_vricko.html (15.01.2007).

JÁN PAVOL II. : *Vita consecrata.* Trnava : SSV, s. 200. ISBN 80-7162-042-4.

KAUFFMAN, CH.: *Education and Trnasformation.* New York, 1999.

Konštitúcie a direktórium SDR. Oberbronn, 1989, s. 105.

Kódex kanonického práva. Latinsko-slovenské vydanie. Trnava : SSV, 1995, s. 895. ISBN 80-7162-061-0.

KRIŠTOFOVÁ, K.: *Vzácny kvet z Alsaska.* Spišská Nová Ves : Slovenská Provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2005, s. 40. ISBN 80-969322-2-5.

-. *V službách Vykupiteľa Dejiny Slovenskej provincie SDR.* Spišská Nová Ves : Slovenská Provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2004, s. 349. ISBN 80-969039-1-8.

-. *Naša charizma v dejinách.* Rím : Generalát SDR, 2004, s.6.

LETZ, R. – ŠTURÁK, P.: *Boli soľou i svetlom.* Trnava : SSV, 2001, s. 180. ISBN 80-7162-367-9.

LUTTENAUER, J.: *Myšlienky Matky Alfonzy Márie.* Spišská Nová Ves : Slovenská Provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2005, s. 66. ISBN 80-969307-8-8.

Matka Alfonza Mária. Autobiografia. Rím : Samizdat, Archív generálneho vedenia, Oberbronn.

NAGEL, M.: *Pri prameňoch kongregácie.* Oberbronn, 1989, s. 310. Interný materiál Kongregácie.

NIGG, W.: *Nenápadná svätica.* Bühl : Kloster Maria Hilf, 1979, s. 63. Interný materiál Kongregácie SDR.

Obežník generálnej predstavenej č. 112 A. Spišská Nová Ves : Archív Slovenskej Provincie SDR, 2002.

PERINN, J.M.: *LEBEN VON Mutter Alfons Maria von einer ihrer Tochter.* Alsatia : Colmar, 1948, s. 287. ISBN 1-94581-211-L.

-. *Život Matky Alfonzy Márie Alžbety Eppingerovej Zakladateľky Kongregácie sestier Najsvätejšieho Spasiteľa.* Alsatia : Colmar, 1950.

PFLEGER, L.: *Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa nazývaná Niederbronské sestry.* Freiburg im Breisgau : Herder & com., 1921, s. 280.

Prvé pravidlá Kongregácie Dcér Božského Vykupiteľa. Niedrbronn, 1849.

Prvé pravidlá Kongregácie Dcér Božského Vykupiteľa. Štrasburg, 1855.

REICHARD, J.D.: *Život mladej Alžbety Eppingerovej, ňou samou na prosbu spovedníka vyrozprávaný a ním napísaný.* Archív – Oberbronn, s. 61.

RICHOMME, A.: *Matka Alfonza Mária.* Bratislava: Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa. Bratislava : Kongregácia sestier Najsvätejšieho Spasiteľa, 2000, s. 46. ISBN 80-968315-1-8.

SEDLÁKOVÁ, A.: *Dielo Sestier Božského Vykupiteľa na Slovensku podľa charizmy Matky Alfonzy Márie.* Lublin, 2004. s. 135.

SCHNEIDT, G.: *Matka Alfonza Mária Eppingerová.* Spišská Nová Ves : Slovenská provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2004. s. 58. ISBN 80-969223-6-X.

Sväté Písmo Nového a Starého zákona. Trnava : SSV, 2003, s. 2623. ISBN 80-7162-420-9.

Zoznam príloh

Príloha A: Kríž v kaplnke Matky Alfonzy Márie
Matka Alfonza Mária
Rodný dom Matky Alfonzy Márie v Niederbronne
Telesné pozostatky Matky Alfonzy Márie

Príloha B: Miesta pôsobenia Kongregácie Sestier Božského Vykupiteľa Slovenskej provincie

Príloha C: Dekrét o osamostatnení kongregácie v Šoproni z 13. júna 1867

Príloha D: Schválenie provincií Kongregáciou pre rehoľníkov v Ríme 16. februára 1924

Príloha A

Kríž v kaplnke rodného domu Matky Alfonzy Márie

Matka Alfonza Mária

Rodný dom Matky Alfonzy Márie v Niederbronne

Telesné pozostatky Matky Alfonzy Márie

SEDLÁKOVÁ, A.: *Dielo Sestier Božského Vykupiteľa na Slovensku podľa charizmy Matky Alfonzy Márie Eppingerovej.* Lublin, 2004, s. 135.

Príloha B

Spišská Nová Ves
Kláštor svätej Alžbety

Snina
Kláštor svätého Jána de la Salle

Raslavice
Kláštor svätého Jozefa

Košice
Geriatrické centrum sv.Lukáša

Košice
Seminár Karola Boromejského

http://www.sdr.sk/data/komunity/komunity.html (15.01.2007).

Levoča
Kláštor Nepoškvrneného srdca Panny Márie

Levočská Hora
Exercičný dom

Spišské Vlachy
Kláštor sv. Terézie Avilskej

Vrícko
Kláštor Matky Alfonzy Márie

MIESTA PÔSOBENIA KONGREGÁCIE SESTIER BOŽSKÉHO VYKUPITEĽA SLOVENSKEJ PROVINCIE

http://www.sdr.sk/data/komunity/komunity.html (15.01.2007).

Straník

Topoľčany
Kláštor Alfonza de Ligouri

Nesvady
Kláštor Božského Vykupiteľa

Bratislava

Badín
Seminár sv. Františka Xaverského

http://www.sdr.sk/data/komunity/komunity.html (15.01.2007).

Ukrajina - Žitomír
Biskupský úrad

http://www.sdr.sk/data/komunity/komunity.html (15.01.2007).

Príloha C

N. 307

JOANNES SIMOR,

DEI MISERICORDIA ET APOSTOLICAE SEDIS GRATIA S. STRIGONIENSIS ECCLESIAE ARCHIEPISCOPUS ET METROPOLITA, S. SEDIS APOSTOLICAE LEGATUS NATUS, I. REGNI HUNGARIAE PRINCEPS-PRIMAS, SUMMUS ET SECRETARIUS CANCELLARIUS, S. C. ET R. A. MAJESTATIS ACTUALIS INTIMUS CONSILIARIUS, EXC. TABULAE SEPTEMVIRALIS COJUDEX, I. COMITATUS STRIGONIENSIS PERPETUUS SUPREMUS COMES, ACADEMIAE HUNGARICAE DIRIGENS SOCIUS, SS. THEOLOGIAE DOCTOR URBIS ROMAE NOBILIS CIVIS ETC.

Memoriae commendamus, quibus expedit Universis, quod Nos, qua adhuc Episcopus S. Taurinensis Ecclesiae anno nimirum Domini 1863 e Niederbrunn Dioecesis Argentoratensis Oppido moniales, filias Sñi Salvatoris dictas, ad Civitatem Sopronienſem evocaverimus eo potissimum studio ducti, ut educationi orphanorum prolium meliori ac minus sumptuosae prospiceremus, curam porro infirmorum, in privatis domibus absque congruo juvamine aegre decumbentium, promoveremus, denique adolescentialis sexus sequioris de bona ~~[illegible]~~ in ~~[illegible]~~ provideremus. Nec defuit studio illi nostro larga benedictio Dei: Mox enim altero ab advocatis Sopronium praedictis monialibus anno orphanarum prolium, curae earundem creditarum numerus adeo multiplicatus est, ut monialium numerus triplicari, ipsa vero domus, in quam primo filiae Sñi Salvatoris introductae fuerunt, cum alia multo ampliori commutari debuerit, quam sorores proprio aere in ipsa Civitate Sopronienſi acquisiverunt, cum prior domus ad Episcopatum Taurinensem pertinuerit. Quia vero apparuit, candidatas congregationis filiarum Sñi Salvatoris in Patria Nostra reperiri non posse, quae se ad Novitiatum in Argentoratensi Dioecesi iniendum resolverent, minus vero, quae expensas scopo hoc deputatas perstringerent, iccirco, sed etiam propterea, quia Domus Niederbrunnensis velut matrix filialem domum [illegible]nsem gravibus nec

DEKRÉT O OSAMOSTATNENÍ KONGREGÁCIE V ŠOPRONI Z 13. JÚNA. 1867

KRIŠTOFOVÁ, K.: *V službách Vykupiteľa Dejiny Slovenskej provincie SDR.* Spišská Nová Ves : Slovenská Provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2004, s. 312.

Príloha D

·Nr.5096/23.-Fetser Antonius,Episcopus Jaurinensis in Hungaria, ad pedes S.V.provolutus humillime petit,ut Congregationem Filiarum Divini Redemptoris,cuius domus princeps Sopronii, in Dioecesi Jaurinensi reperitur,secundum votum Capituli Generalis die 27.Aprilis 1921 celebrati in quinque Provincias dividere dignetur,quia propter novos Hungariae confines multae ex ipsius Congregationis domibus sub aliarum Rerum publicarum civili irusdictione ceciderunt,quae circumstantia rectum Congregationis regimen impossibile redderet, sororum vero succrescentiam permultarumque scholarum, per quas ipsa Congregatio valde salutarum ubique influxum exercet,sustentationem et administrationem plane impediret,nisi in singulis rebus publicis singulae Provinciae cum peculiari novitiatu erigerentur.--Erigendae Provinciae essent:1.P r o v i n c i a H u n g a r i c a, cum Residentia Superioris Generalis in domo-principi in Sopron; 2.P r o v i n c i a A u s t r i a c a, cum residentia Provincialis in Oberberg-Eisen - stadt/Kismartonhegy/; 3.P r o v i n c i a C e h o s l a v a c i - c a. cum residentia Superioris Provincialis in Novi-Zamky /Érsek - ujvár/;4.P r o v i n c i a J u g o s l a v i c a.cumresidentia Superioris Provincialis in Subotica /Szabadka/; 5.P r o v i n c i a A m e r i c a n a, cum residenita Superioris Provincialis in Mc. Keesport Pa.--Ad singulas autem erigendas Provincias pertinebunt omnes eiusdem Congregationis domus religiosae, quae in respectivae Reipublicae territorio iam erectae reperiuntur, quaeque in posterum ibidem erigentur. Domorum hucusque existentium nomina in primo humillimi oratoris supplici libello d.d.12 Mart.1923.indicata sunt.--Et Deus.--Vigore facultatum a Ssmo Dno Nostro concessarum, S.Cong.Neg.Relig.Sod.praeposita attentis expositis,benigne annuit pro gratia iuxta preces,servatis ceteris de iure servandis.Romae, die 16.Februarii 1924.----------

In fidem Cogitat ab Episcopo Jaurinensi transmisso.
Sopronii in Hungaria die 1. Mart. anni 1924.

SCHVÁLENIE PROVINCIÍ KONGREGÁCIOU PRE REHOĽNÍKOV V RÍME 16. FEBRUÁRA 1924

KRIŠTOFOVÁ, K.: *V službách Vykupiteľa Dejiny Slovenskej provincie SDR.* Spišská Nová Ves : Slovenská Provincia Kongregácia Sestier Božského Vykupiteľa, 2004, s. 314.